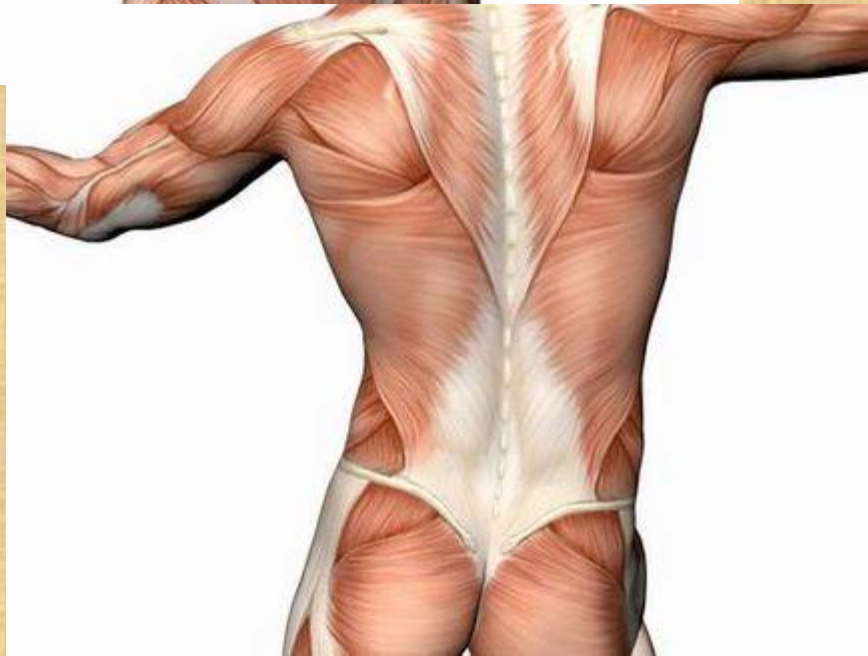

М'язи голови, шиї, тулуба

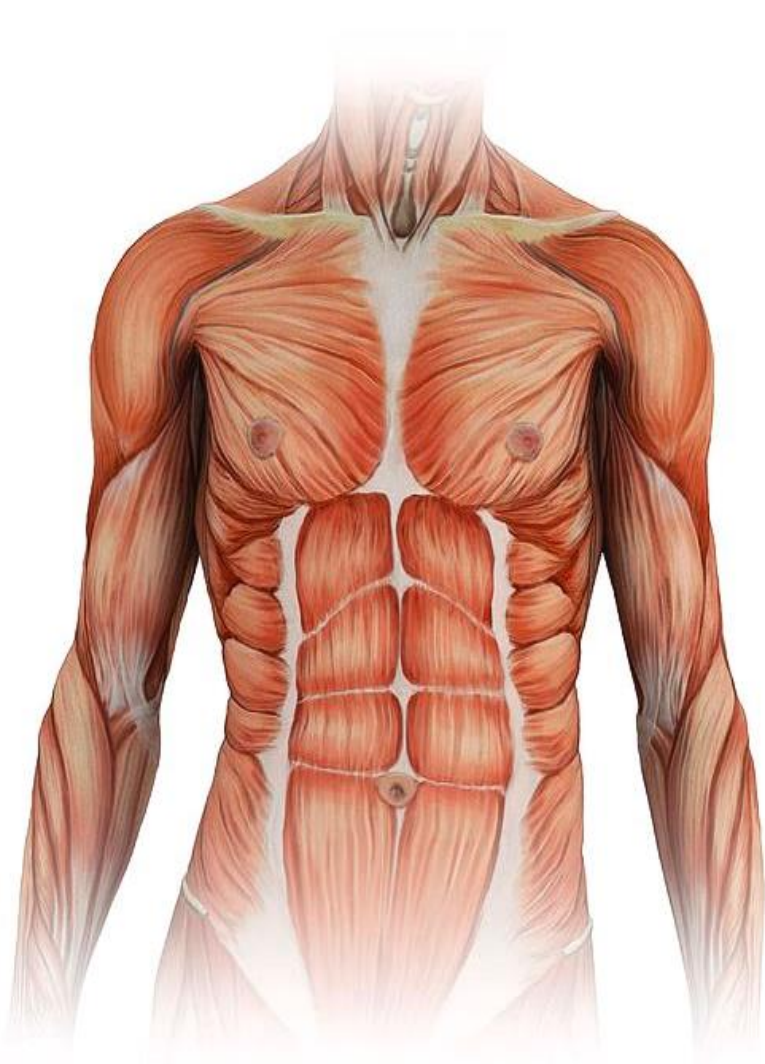
План

1. М'язи голови.
2. М'язи шиї.
3. М'язи тулуба
 - м'язи грудей;
 - м'язи живота;
 - м'язи спини.

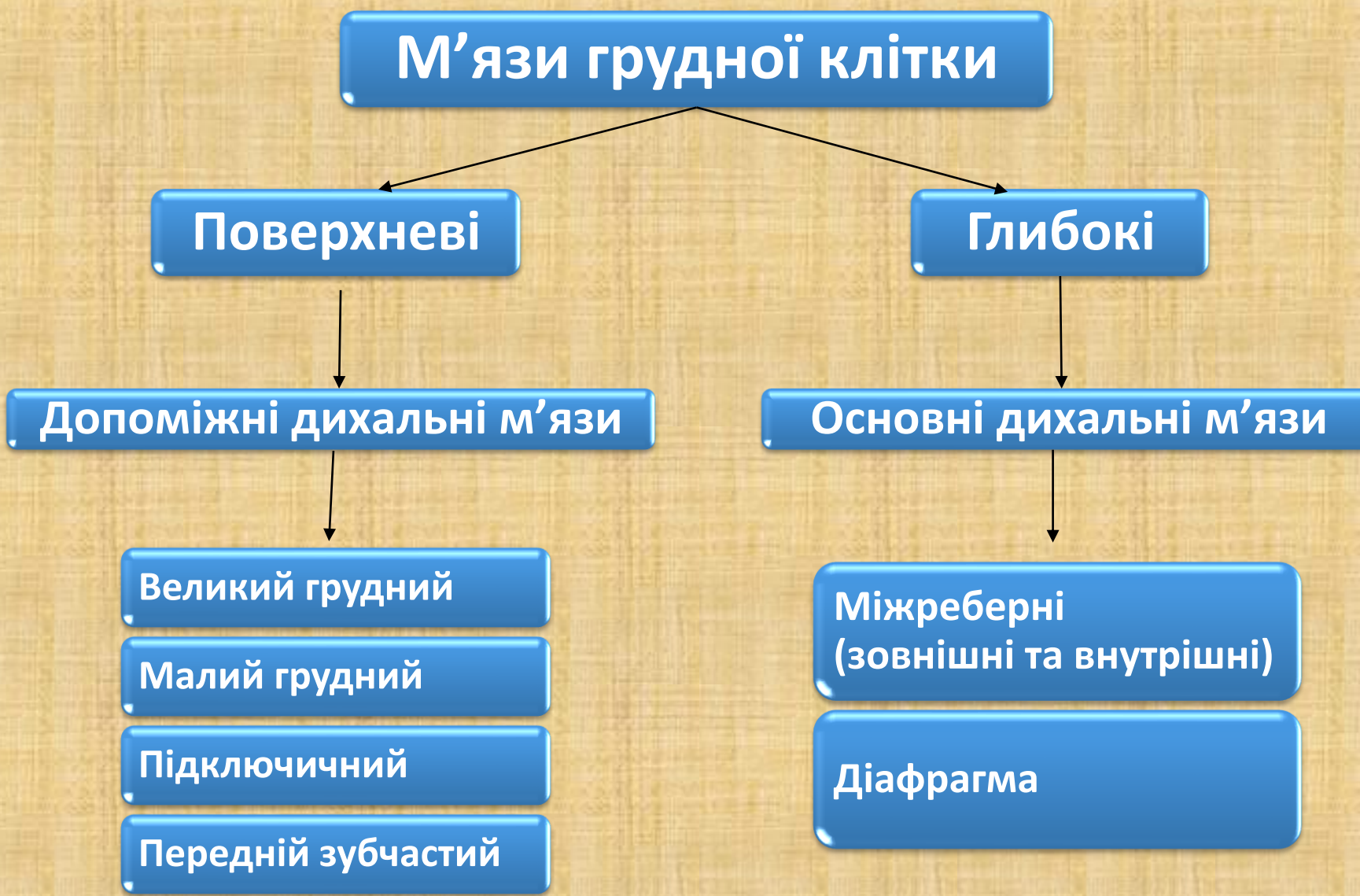

М'язи тулуба

М'язи тулуба
поділяються
на
м'язи
грудей,
живота і
спини

М'язи грудної клітки


```
graph TD; A[М'язи грудної клітки] --> B[Поверхневі]; A --> C[Глибокі]; B --> D[Допоміжні дихальні м'язи]; C --> E[Основні дихальні м'язи]; D --> D1[Великий грудний]; D --> D2[Малий грудний]; D --> D3[Підключичний]; D --> D4[Передній зубчастий]; E --> E1[Міжреберні (зовнішні та внутрішні)]; E --> E2[Діафрагма];
```

Поверхневі

Глибокі

Допоміжні дихальні м'язи

Основні дихальні м'язи

Великий грудний

Малий грудний

Підключичний

Передній зубчастий

Міжреберні
(зовнішні та внутрішні)

Діафрагма

Поверхневі м'язи

грудей покривають грудну клітку ззовні і прикріплюються до кісток поясу верхньої кінцівки і плеча.

Функція: беруть участь у рухах верхньої кінцівки.

- 1) великий грудний м'яз;
- 2) малий грудний м'яз;
- 3) підключичний м'яз;
- 4) передній зубчастий м'яз.

Глибокі м'язи –

розміщені у міжреберних проміжках.

Функція: беруть участь у акті дихання.

- 1) зовнішні міжреберні м'язи;
- 2) внутрішні міжреберні м'язи;
- 3) підреберні м'язи;
- 4) поперечний м'яз грудей;
- 5) м'язи, що піднімають ребра.

Великий грудний м'яз (musculus pectoralis major)

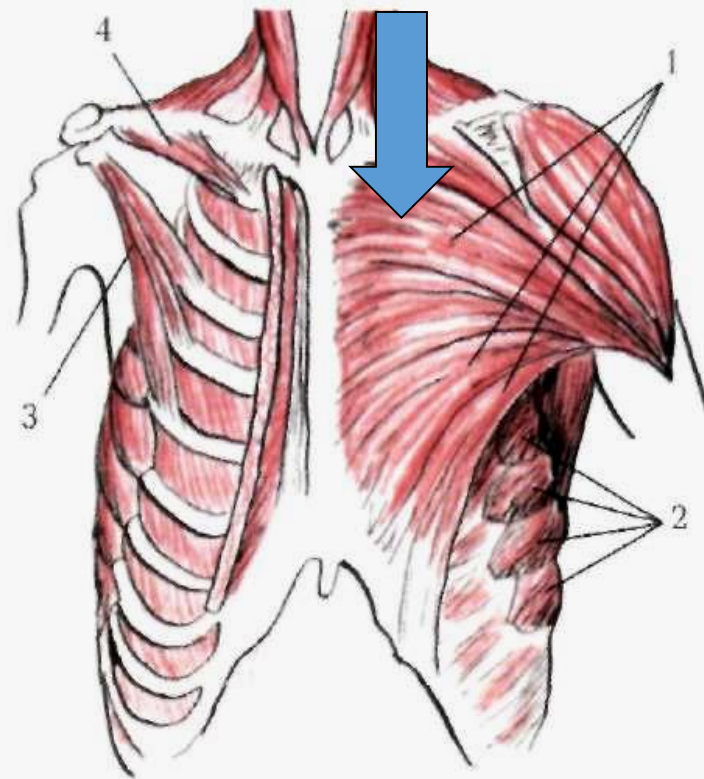
Великий грудний має:

- ключичну частину
- груднинно-реброву частину
- черевну частину.

Початок: від присередніх двох третин ключиці) – ключична частина передньої поверхні груднини і II-VII ребрових хрящів – груднинно-реброва частина (pars sternocostalis); передньої пластинки піхви прямого м'яза – черевна частина (pars abdominalis).

Прикріплення: до гребеня великого горбка плечової кістки).

Функція: приводить плече (adductio brachii) до стовбура; тулуба (truncus) і піднімає ребра (costae), обертає досередини плече (rotatio brachii interna).

Мал. 90. М'язи грудної клітки. Вигляд спереду:
1 — великий грудний м'яз; 2 — передній зубчастий м'яз; 3 — малий грудний м'яз; 4 — підключичний м'яз

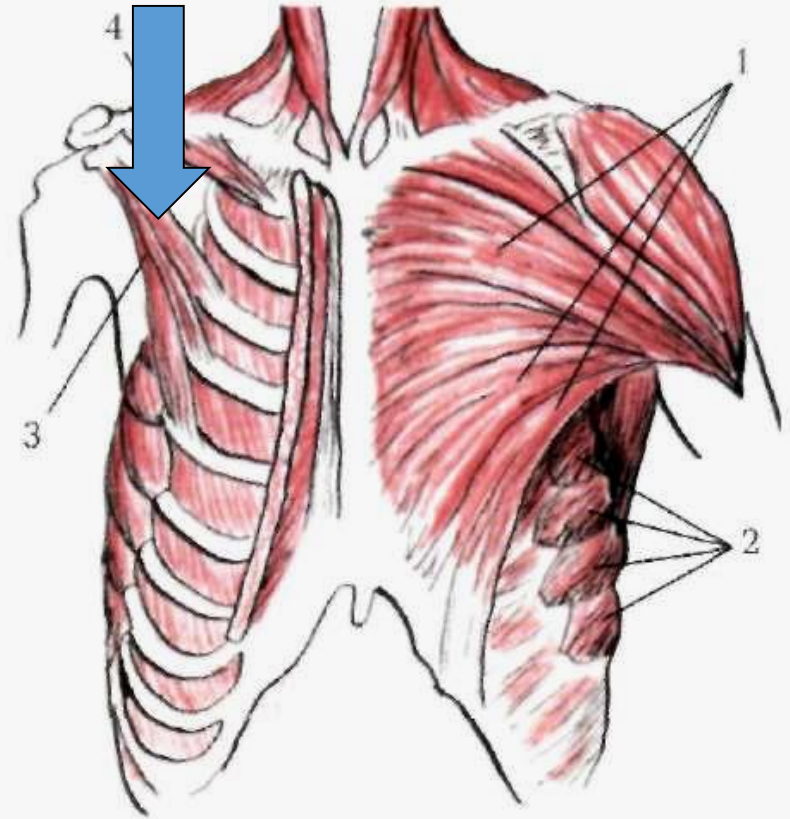
Малий грудний м'яз (musculus pectoralis minor)

є плоским, трикутної форми, міститься під великим грудним м'язом (musculus pectoralis major).

Початок: окремими зубцями від зовнішньої поверхні III-V ребер.

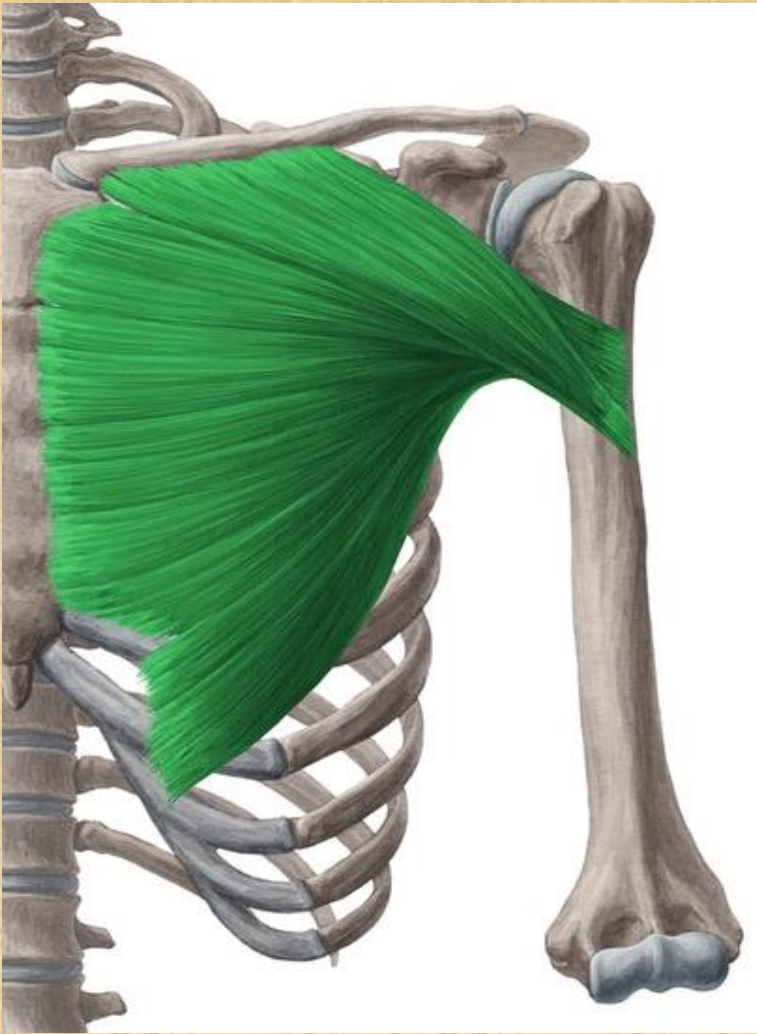
Прикріплення: до дзьобоподібного відростка лопатки (processus coracoideus scapulae).

Функція: тягне лопатку (scapula) вперед і вниз, а при фіксованій лопатці (scapula) – піднімає ребра (costae). Цей м'яз є допоміжним дихальним м'язом.

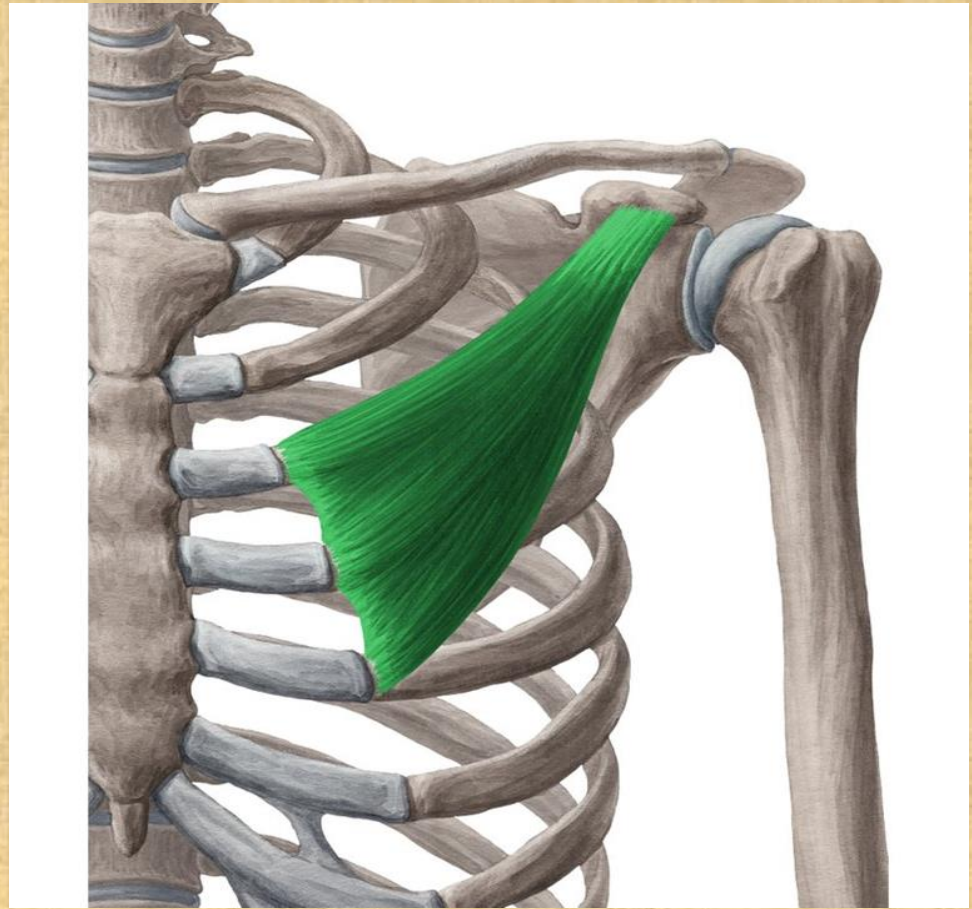

Мал. 90. М'язи грудної клітки. Вигляд спереду:
1 — великий грудний м'яз; 2 — передній зубчастий м'яз; 3 — малий грудний м'яз; 4 — підключичний м'яз

М'язи грудей

Великий грудний м'яз тягне руку донизу

Малий грудний м'яз нахиляє лопатку вперед

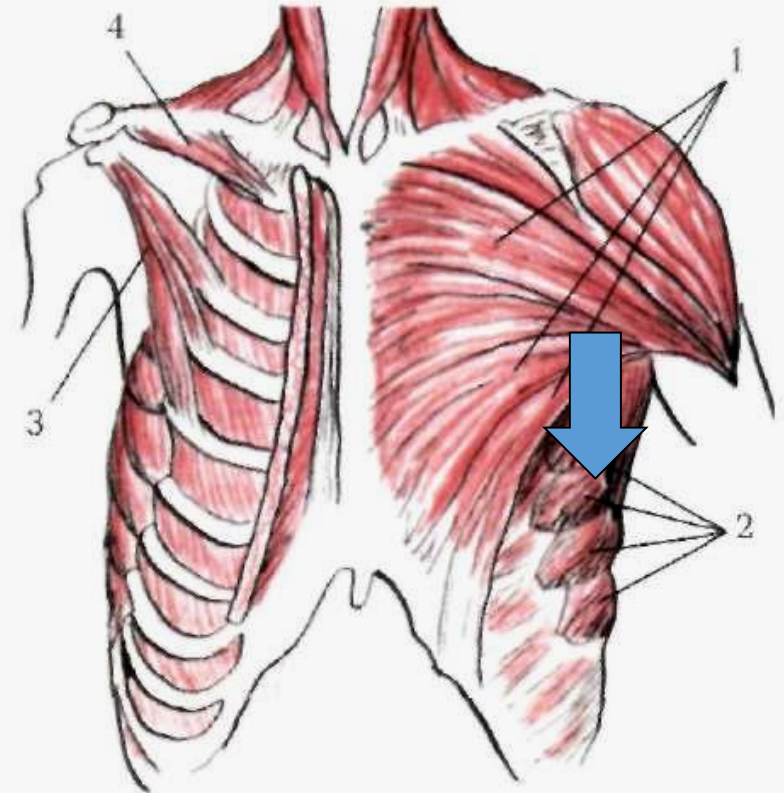
Передній зубчастий м'яз (musculus serratus anterior)

Початок: зубцями від зовнішньої поверхні верхніх дев'яти ребер.

Прикріплення: до присереднього краю лопатки (margo medialis scapulae).

Функція: тягне лопатку (scapula) вбік і вперед, притискує лопатку (scapula) до стовбура тулуба (truncus) разом з ромбоподібними м'язами (mm. rhomboidei).

Повертає лопатку (scapula) навколо стрілової осі при відведенні (підйманні) верхньої кінцівки (membrum superius) вище горизонтального рівня, при фіксованій лопатці (scapula) підіймає ребра (costae) і розширює грудну клітку (thorax), належить до допоміжних дихальних м'язів.

Мал. 90. М'язи грудної клітки. Вигляд спереду:
1 — великий грудний м'яз; 2 — передній зубчастий м'яз; 3 — малий грудний м'яз; 4 — підключичний м'яз

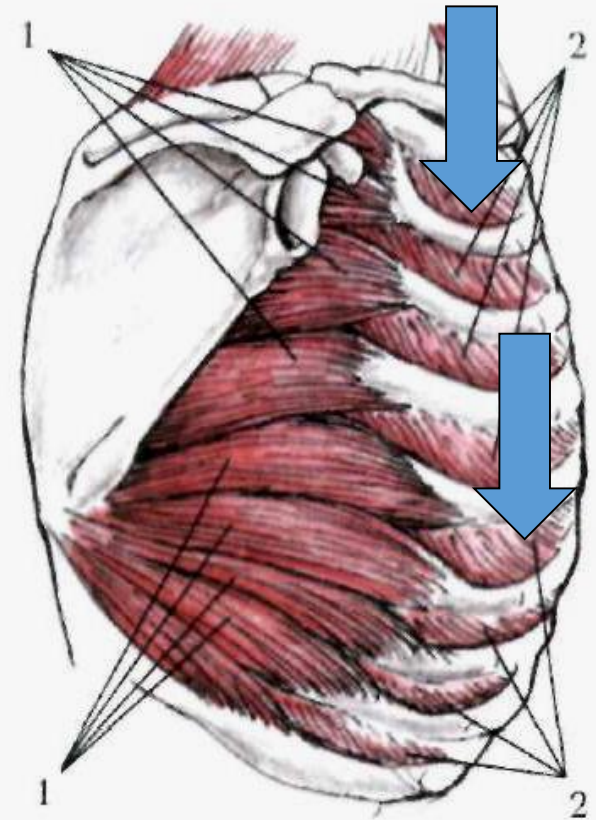
Міжреброві м'язи (musculi externi)

Складаються з коротких пучків, що лежать між ребрами. **Зовнішні міжреберні м'язи** починаються від кожного верхнього ребра і прикріплюються до кожного нижнього ребра (займають місце між горбком ребра і реберним хрящем).

Функція: піднімають ребра при вдиху.

Внутрішні міжреберні м'язи починаються від кожного нижнього ребра і прикріплюються до кожного верхнього.

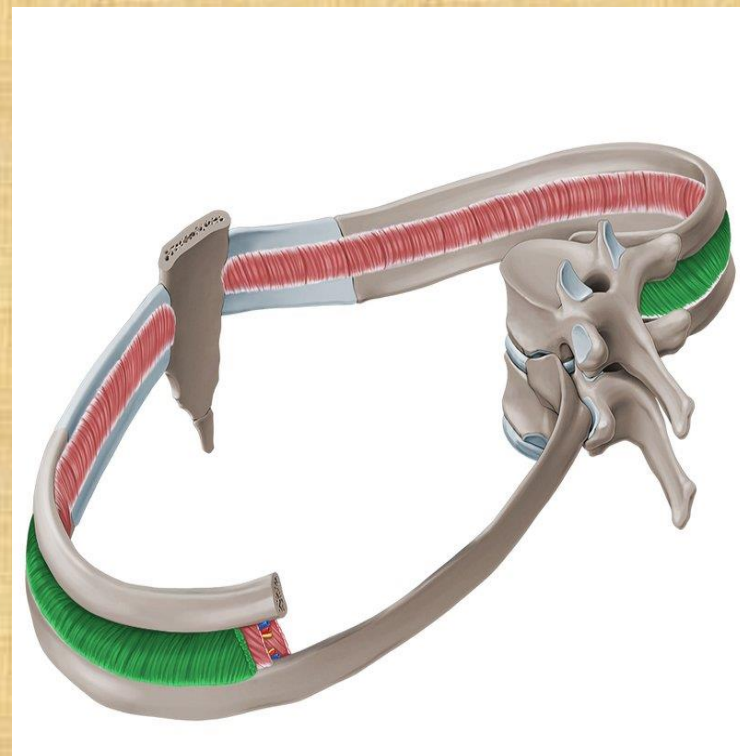
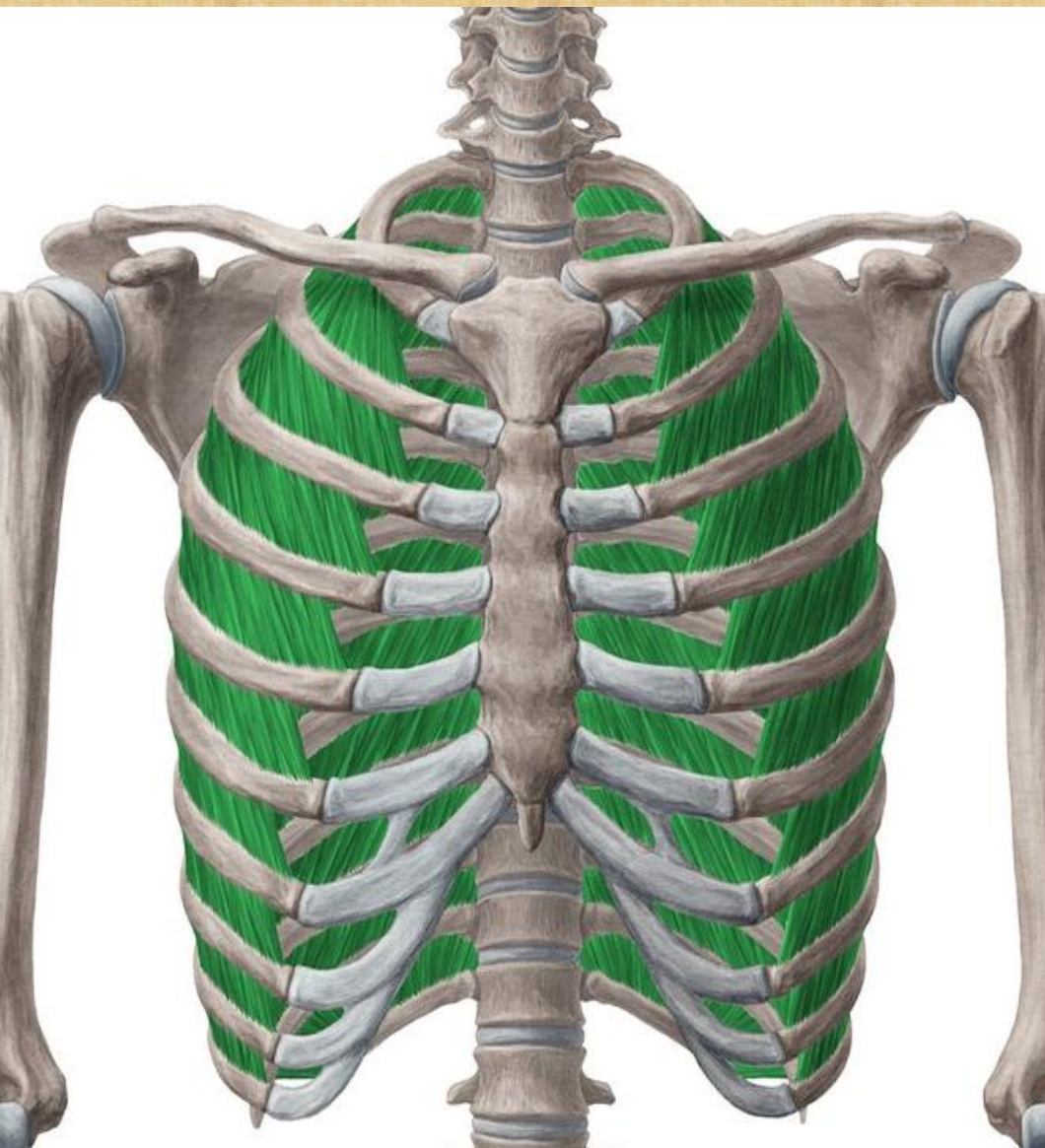
Функція: опускають ребра при видиху (займають місце між грудиною і реберними кутами).

Мал. 91. М'язи грудної клітки. Вигляд з правого боку:

1 — передній зубчастий м'яз; 2 — зовнішні міжреброві м'язи

М'язи грудей

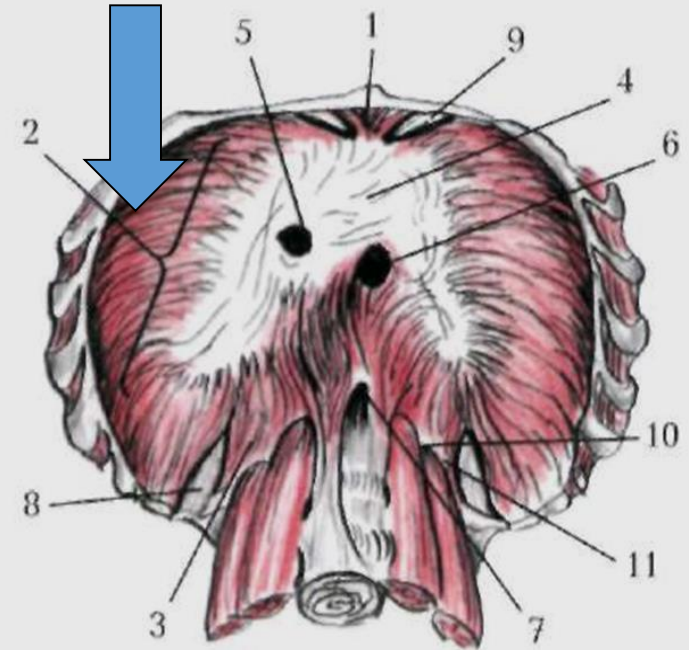
Між ребрами містяться міжреберні м'язи, які підіймають і опускають ребра

ДІАФРАГМА (diaphragma)

Діафрагма лежить всередині тулуба і ділить його на грудну і черевну порожнини. Має вигляд купола, звернутого в грудну порожнину верхівкою.

Прикріплюється діафрагма до мечоподібного відростка, ребер і до поперекових хребців. Центральну частину м'яза становить широкий сухожилок - апоневроз, який має три отвори: для аорти, стравоходу і нижньої порожнистої вени. Діафрагма (в перекладі - перетинка) - суто дихальний м'яз.

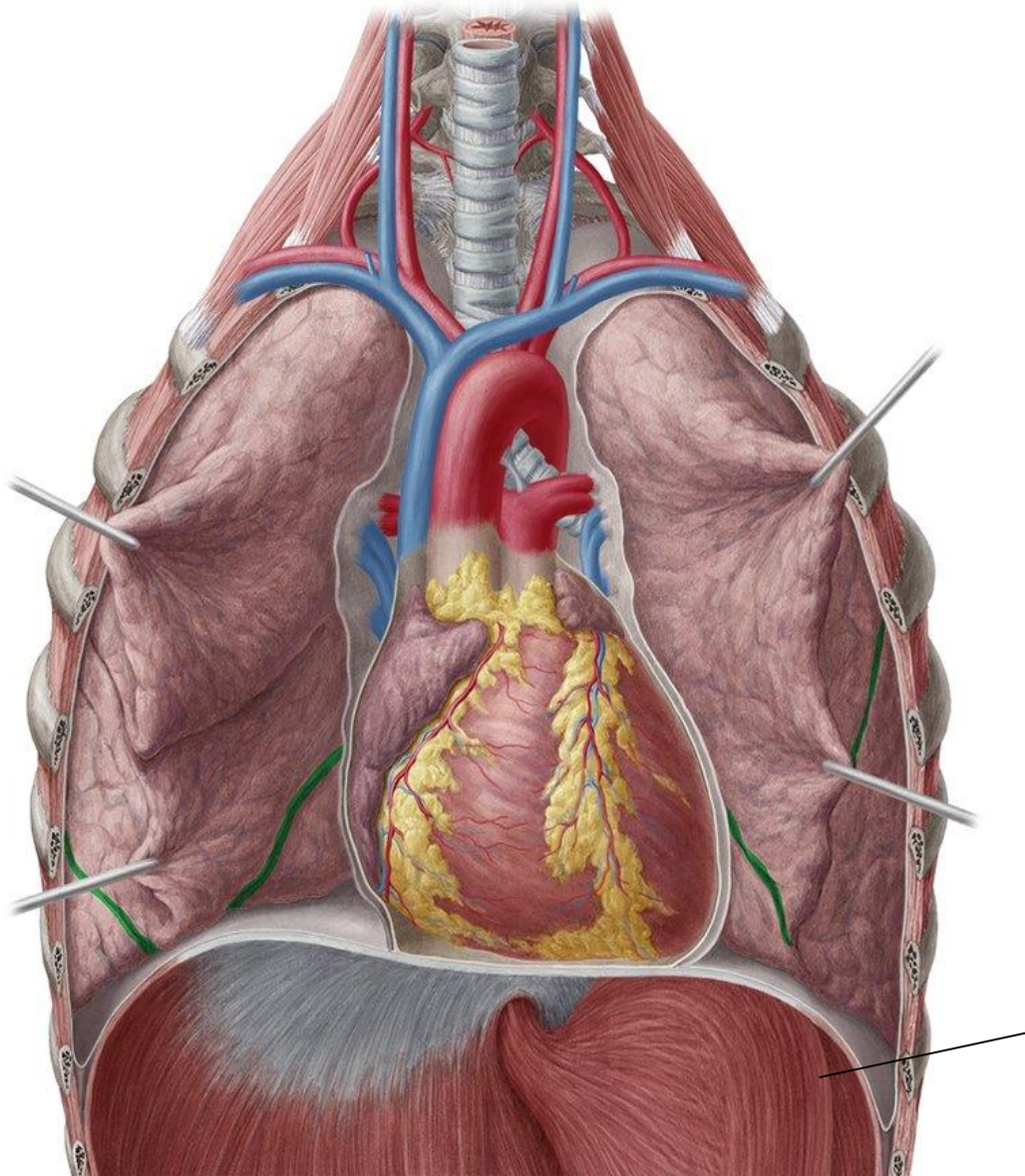
Функція: при вдиху він скорочується і стає плоским. Порожнина грудної клітки при цьому положенні збільшується, тиск в ній зменшується і відбувається вдих. А при видиху діафрагма розслаблюється і приймає вигляд купола - порожнина грудної клітки зменшується

Мал. 93. Діафрагма, вигляд з боку черевної порожнини, знизу:

1 — груднинна частина діафрагми; 2 — ребро-ва частина діафрагми; 3 — поперекова частина діафрагми; 4 — сухожилковий центр; 5 — отвір порожнистої вени; 6 — стравохідний роз-твір; 7 — аортальний розтвір; 8 — попереково-ребровий трикутник; 9 — груднинно-ребровий трикутник; 10 — присередня дугоподібна зв'язка; 11 — бічна дугоподібна зв'язка

М'язи грудей

Діафрагма –
кулоподібний м'яз,
що відділяє грудну
порожнину від
черевної

М'язи живота
поділяються
на такі групи:

Передня

Бічна

Задня

1.Передня група – 1) прямий м'яз живота;

2) пірамідальний м'яз.

2.Задня група - 1) квадратний м'яз попереку.

3.Латеральна група – 1) зовнішні косі м'язи;

2) внутрішні косі м'язи;

3)поперечний м'яз живота.

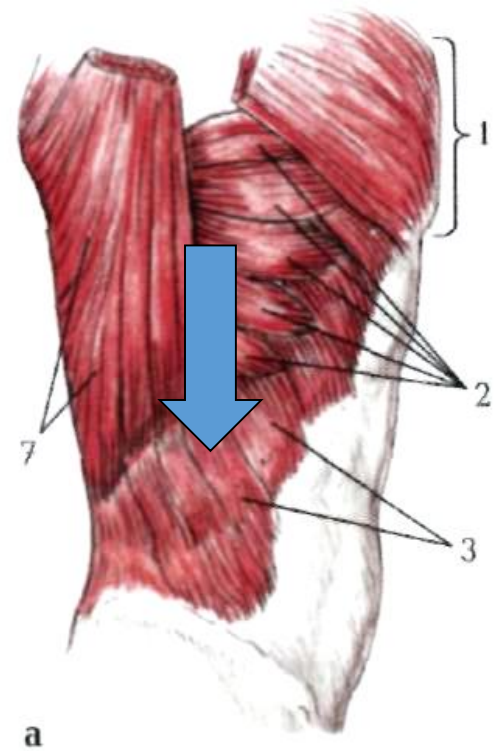
Функції м'язів живота різноманітні. Вони беруть участь у акті видиху, в рухах хребта, в утворенні внутрішнього тиску, необхідного для утримання на місці органів черевної порожнини, а також в утворенні черевного пресу, який відіграє велику роль в акті видиху, дефекації, сечовипусканні, а у жінок при родах.

Зовнішній косий м'яз живота (musculus obliquus externus abdominis)

Починається від нижніх восьми ребер. Має прямі і косі волокна.

Прямі **прикріплюються** до гребеня клубової кістки, а косі переходять в апоневроз. Апоневрози правого і лівого м'язів з'єднуються по білій лінії живота. **Нижня частина апоневрозу утворює пахвинну зв'язку** (яка тягнеться від верхньої передньої клубової ості до горбка лобкової кістки), а також приймає участь в утворенні пахвинного кільця. Через пахвинне кільце у жінок проходить кругла зв'язка матки, а в чоловіків - сім'яний канатик. *У ділянці пахвинного кільця при ослабленні апоневрозу і підніманні ваги можуть виникати грижі.*

Функція: при односторонньому скороченні в умовах верхньої опори (на ребрах) м'яз тягне таз до ребер і нагинає тулуб в протилежну сторону (при киданні списа, штовханні ядра). При двохсторонньому скороченні при цій же опорі згинає таз (вис під кутом, упор на брусах під кутом). При опорі на тазову кістку м'яз нагинає тулуб вперед.

Мал. 94. М'язи грудної клітки, спини і живота:

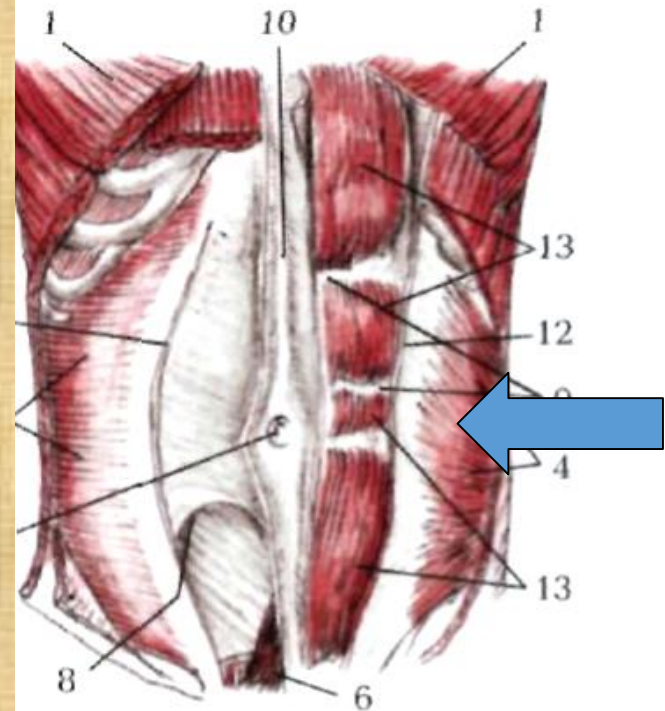
а — вигляд з правого боку; **б** — вигляд спереду: 1 — частий м'яз; 3 — зовнішній косий м'яз живота; поперечний м'яз живота; 6 — пірамідний м'яз; 7 — лінія; 9 — сухожилкові переділки; 10 — біла лінія; 11 — 13 — прямий м'яз живота

Внутрішній косий м'яз живота (musculus obliquus internus abdominis)

Внутрішній косий м'яз живота — лежить під зовнішнім косим. Волокна його йдуть навпаки, тобто він **починається** від гребеня клубової кістки.

Прямі волокна **прикріплюються** до нижніх трьох ребер, а косі переходять в апоневроз. Апоневрози обох м'язів з'єднуються по білій лінії живота.

Функція: при нижній опорі і односторонньому скороченні м'яз нагинає і повертає тулуб в свою сторону. При скороченні обох м'язів при нижній опорі тулуб згинається вперед. При верхній опорі (на ребрах) м'яз згинає таз (упор на брусах, вис на перекладині під кутом).

1 — великий грудний м'яз; 2 — передній зуб-
4 — внутрішній косий м'яз живота; 5 —
найширший м'яз спини; 8 — дугоподібна
— пупкове кільце; 12 — півмісяцева лінія;

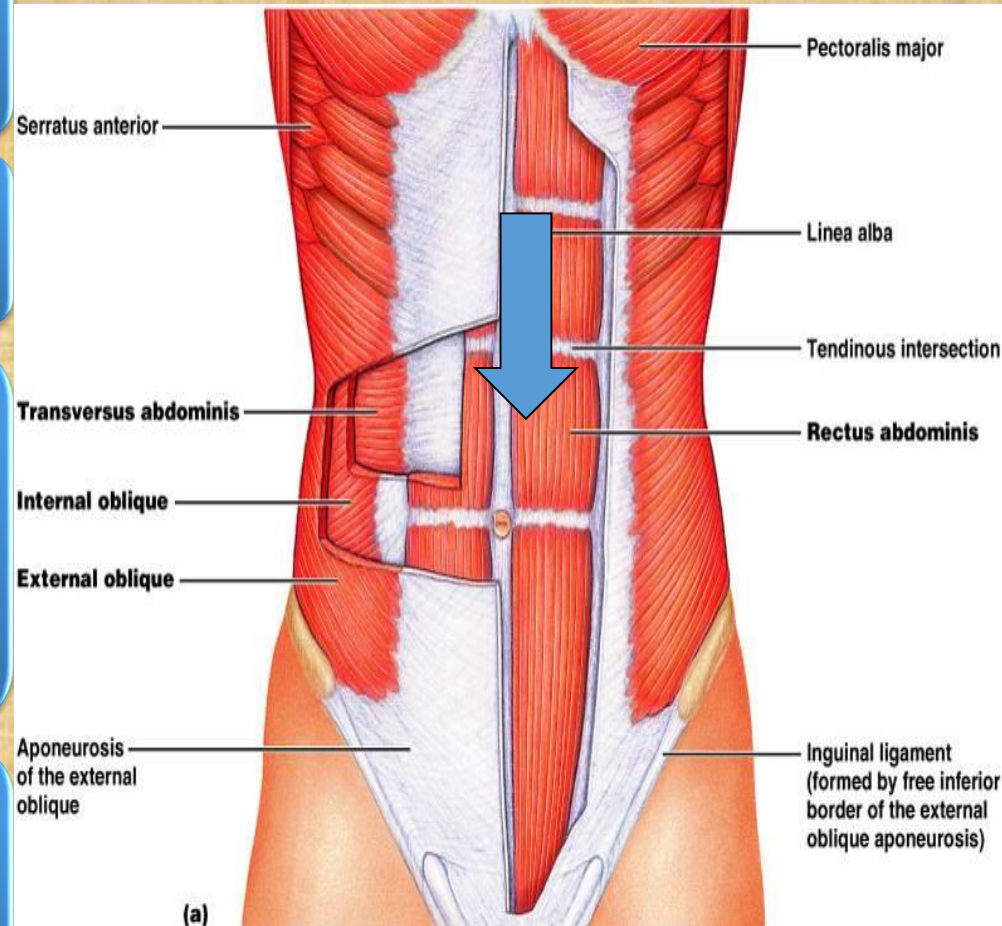
Прямий м'яз живота (musculus rectus abdominis)

Починається від мечоподібного відростка грудни, 5-7 ребер, тягнеться вниз і

прикріплюється до гребеня лобкової кістки.

М'яз має 3-4 сухожильні перемички, що дає змогу йому скорочуватись окремими частинами. **Лежить у сухожильній піхві**, що утворена апоневрозами **зовнішнього і внутрішнього косих м'язів живота**.

Функція: стримує черевний тиск, укріплює черевний прес, згинає хребетний стовп вперед. При фіксованому тулубі згинає таз.

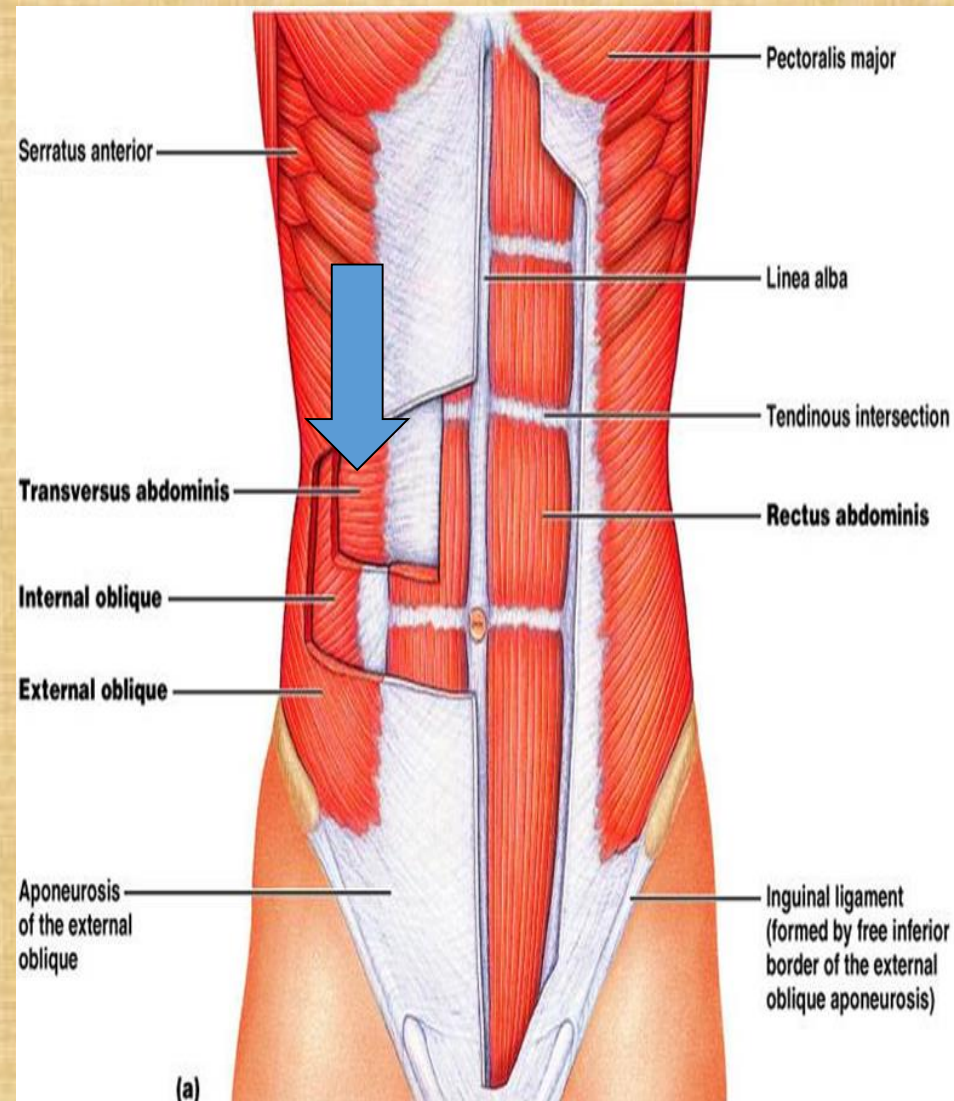

Поперечний м'яз живота (musculus transversus abdominis).

Лежить під зовнішнім і внутрішнім косими м'язами живота.

Починається зверху від нижніх 6-ти ребер, знизу від гребеня клубової кістки, ззаду від поперекової фасції і переходить в апоневроз. Апоневрози обох м'язів з'єднуються по білій лінії живота.

Функція: підтягує черевну стінку до хребта і, таким чином, зближує реберні дуги та змінює черевний тиск.

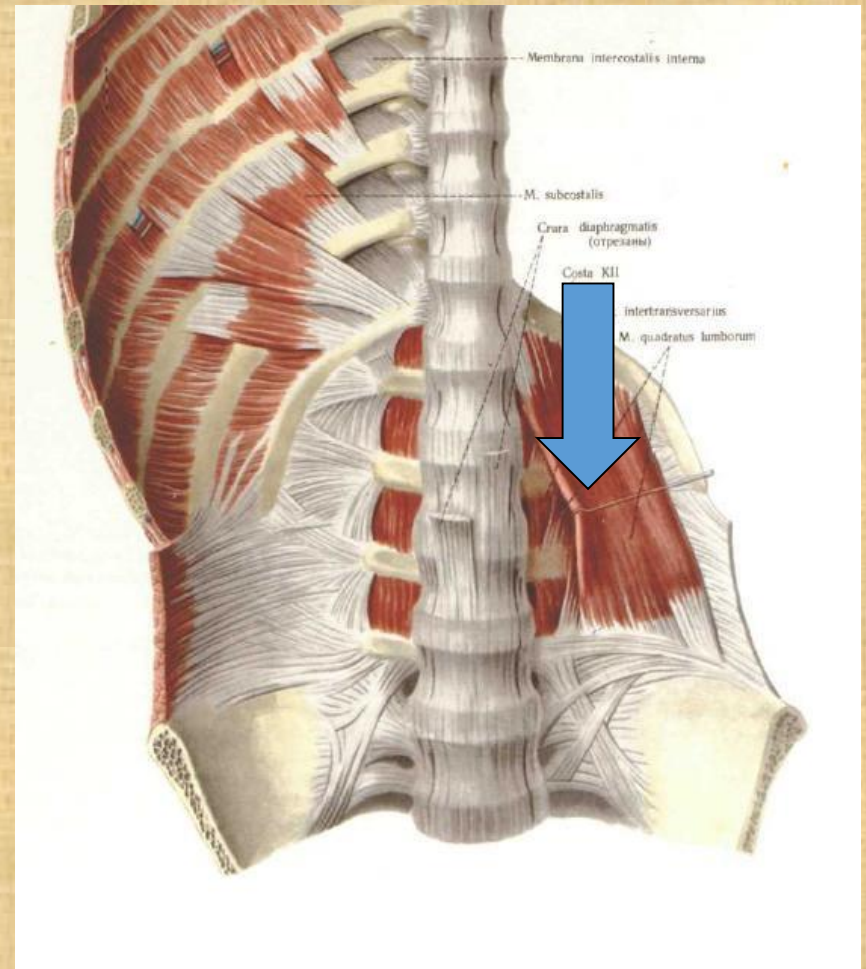

Квадратний м'яз попереку (musculus quadratus lumborum)

Квадратний м'яз попереку – утворює задню стінку живота.

Починається від гребеня клубової кістки і прикріплюється до 12-го ребра та поперечних відростків поперекових хребців.

Функція: згинає тулуб вбік і скручує.

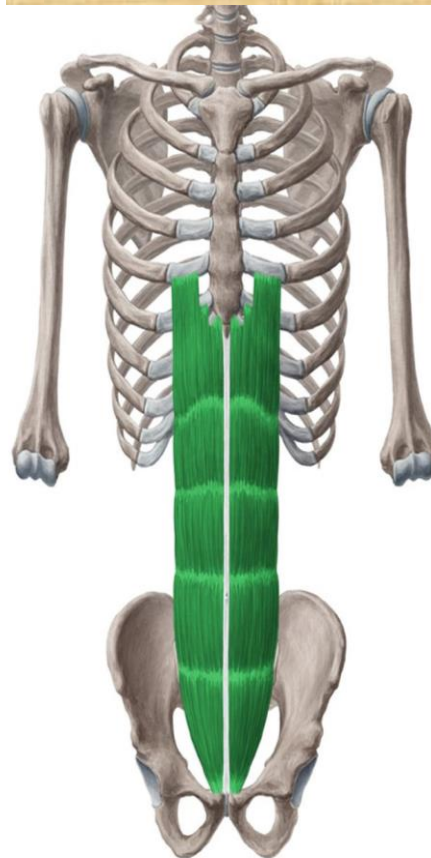
М'язи живота

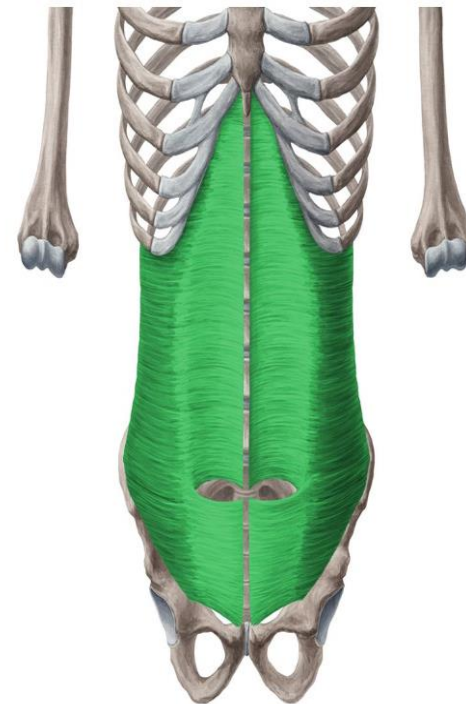
Верхній косий м'яз

Нижній косий м'яз

Прямий м'яз

Поперечний м'яз

утворюють основу стінок черевної порожнини

Поверхневі м'язи в функціональному відношенні тісно пов'язані з рухами верхньої кінцівки, **глибокі** - в основному беруть участь у рухах хребта, формують поставу.

Поверхневі м'язи спини:

- 1) трапецієподібний м'яз;
- 2) найширший м'яз спини;
- 3) ромбоподібні м'язи (малий та великий);
- 4) м'яз, що піднімає лопатку;
- 5) верхній та нижній задні зубчасті м'язи.

Глибокі м'язи спини:

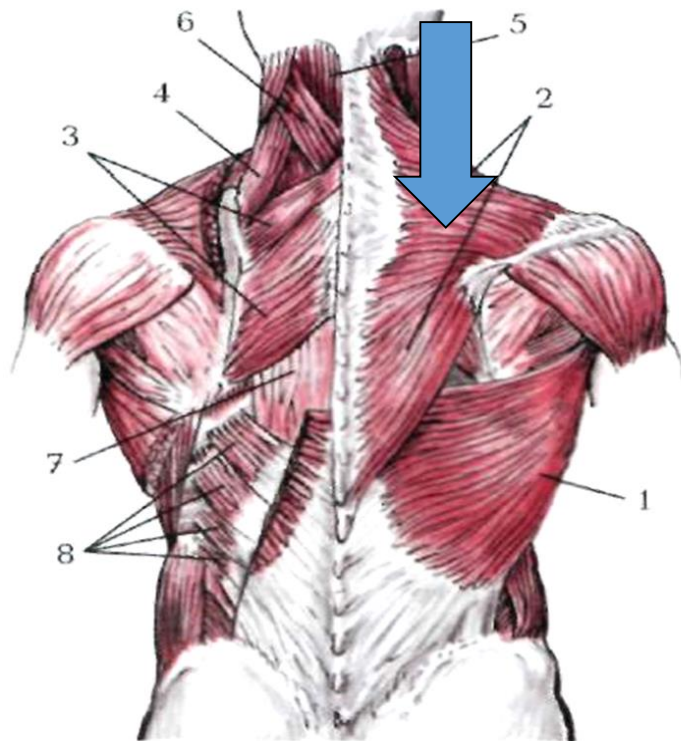
- 1) м'яз-випрямляч хребта (медіальна – остистий м'яз; середня – найдовший м'яз спини; латеральна – клубово-реберний м'яз;
- 4) поперечно-остьовий м'яз (поверхневий – напівостистий м'яз, середній – багатороздільний м'яз, глибокий – м'яз-ротатор;
- 5) міжостьові м'язи;
- 6) міжпоперечні м'язи;
- 7) м'язи-обертачі.

ПОВЕРХНЕВІ М'ЯЗИ

Трапецієподібний м'яз (musculus trapezius)

Починається від вийної лінії потиличної кістки, від вийної зв'язки в області шиї, від остистих відростків VII шийного і всіх грудних хребців і **прикріплюється** до лопаткової ості, акроміону та акроміального кінця ключиці. Має три пучки: верхній, середній і нижній.

Функція: верхній пучок піднімає плечовий пояс, середній тягне його назад, а нижній опускає.

Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

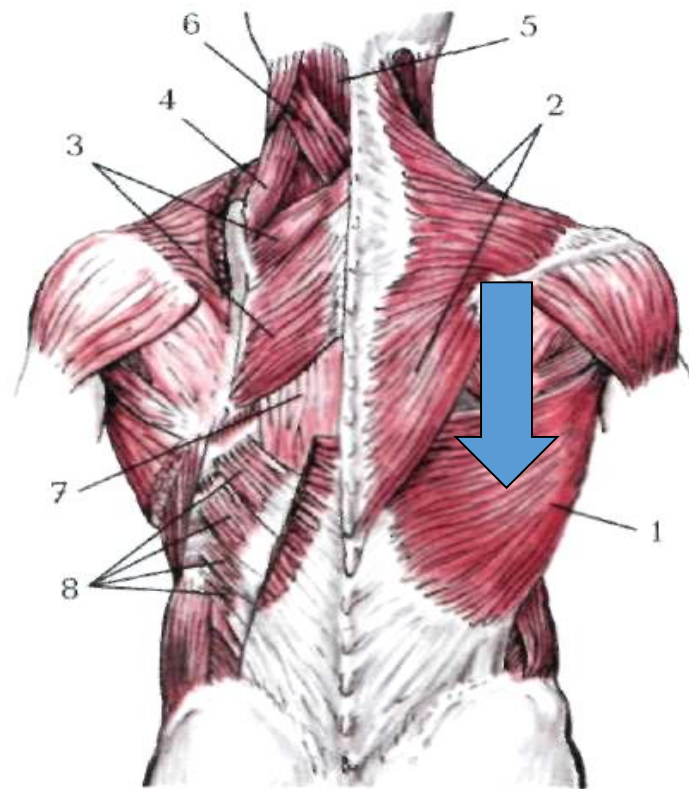
1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостъовий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

Найширший м'яз спини (musculus latissimus dorsi)

Починається від остистих відростків VI - XII грудних хребців, від усіх поперекових, від гребеня клубової кістки та нижніх ребер і

прикріплюється (йдучи під рукою) до гребеня малого горба плечової кістки.

Функція: пронує, приводить і розгинає плече. При верхній опорі (вис на перекладині, упор на брусах) підтягує тулуб, протидіє силі тяжіння (разом з великим м'язом грудей).

Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

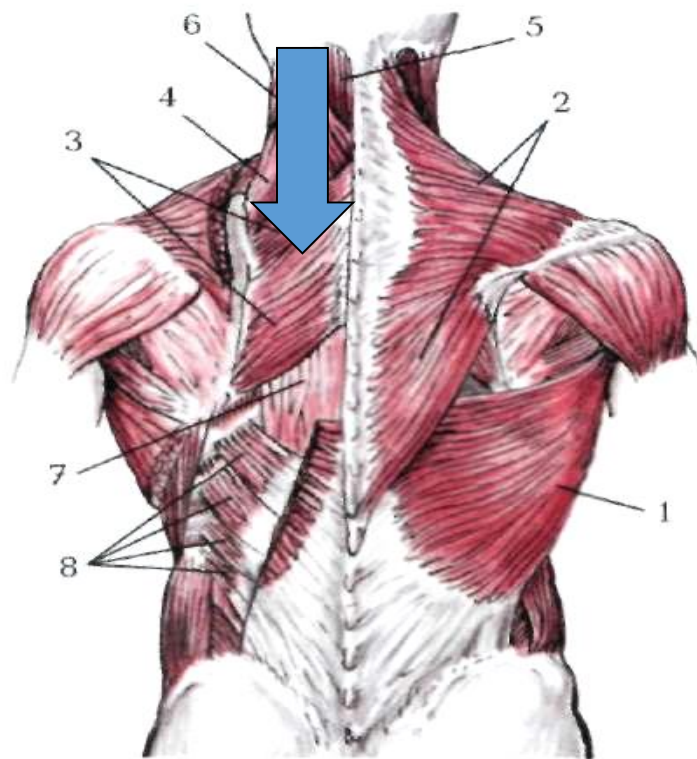
1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостъовий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

Ромбоподібний м'яз (musculus rhomboideus)

Починається від остистих відростків 2-х шийних і 4-х грудних хребців,

прикріплюється до медіального краю лопатки. Пучки, які починаються від шийних хребців, утворюють малий ромбоподібний м'яз, а ті, що від грудних - великий.

Функція: малий ромбоподібний м'яз піднімає плечовий пояс, а великий – тягне його назад.

Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

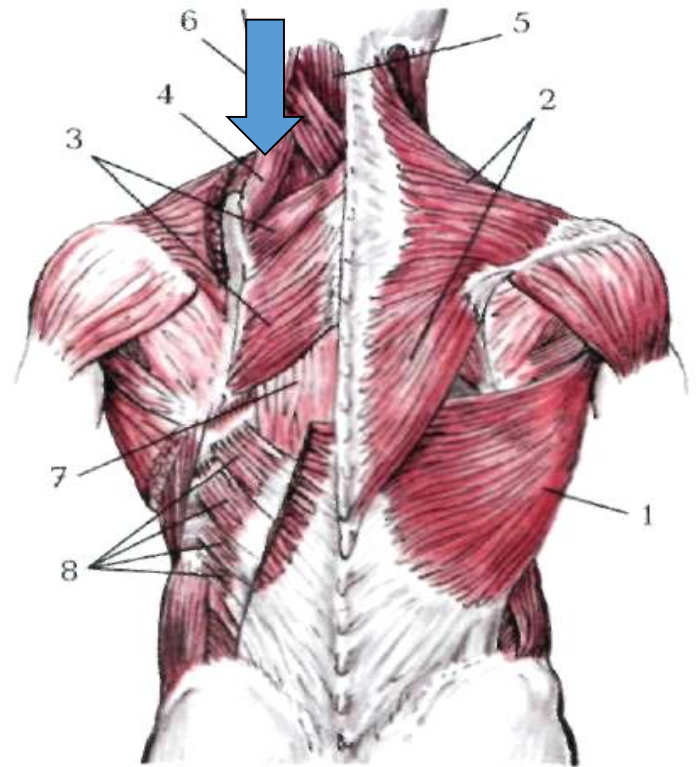
1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостъовий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

М'яз-підіймач лопатки (musculus levator scapulae)

Починається від поперечних відростків верхніх 4-х шийних хребців і

прикріплюється до верхнього кута лопатки.

Функція: піднімає плечовий пояс.

Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

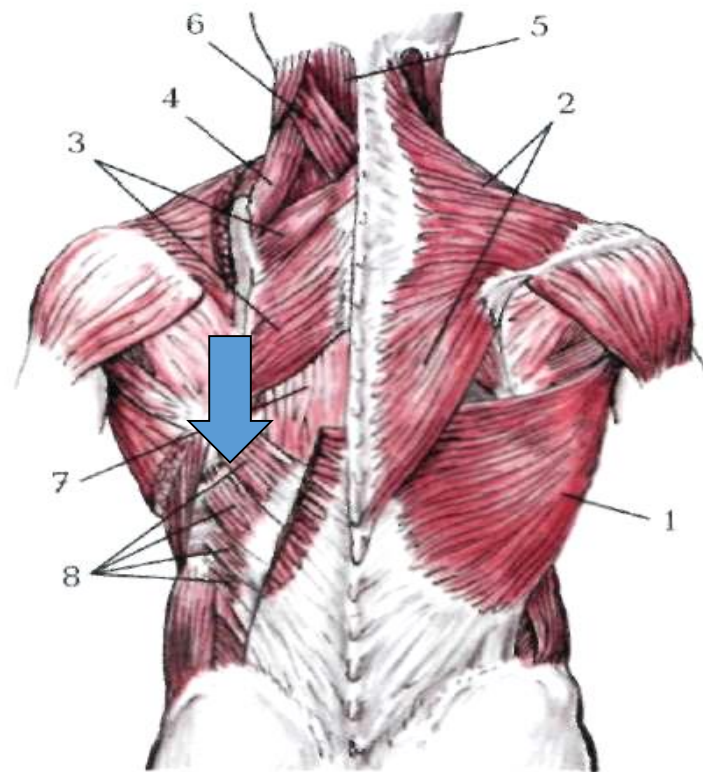
1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостистий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

Нижній задній зубчастий м'яз (musculus serratus posterior inferior)

Нижній задній зубчастий м'яз

починається від остистих відростків 2-х нижніх грудних і 2-х верхніх поперекових хребців (точніше від поперекової фасції на їх рівні),
прикріплюється до нижніх 4-х ребер.

Функція: опускає ребра при видиху.

Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

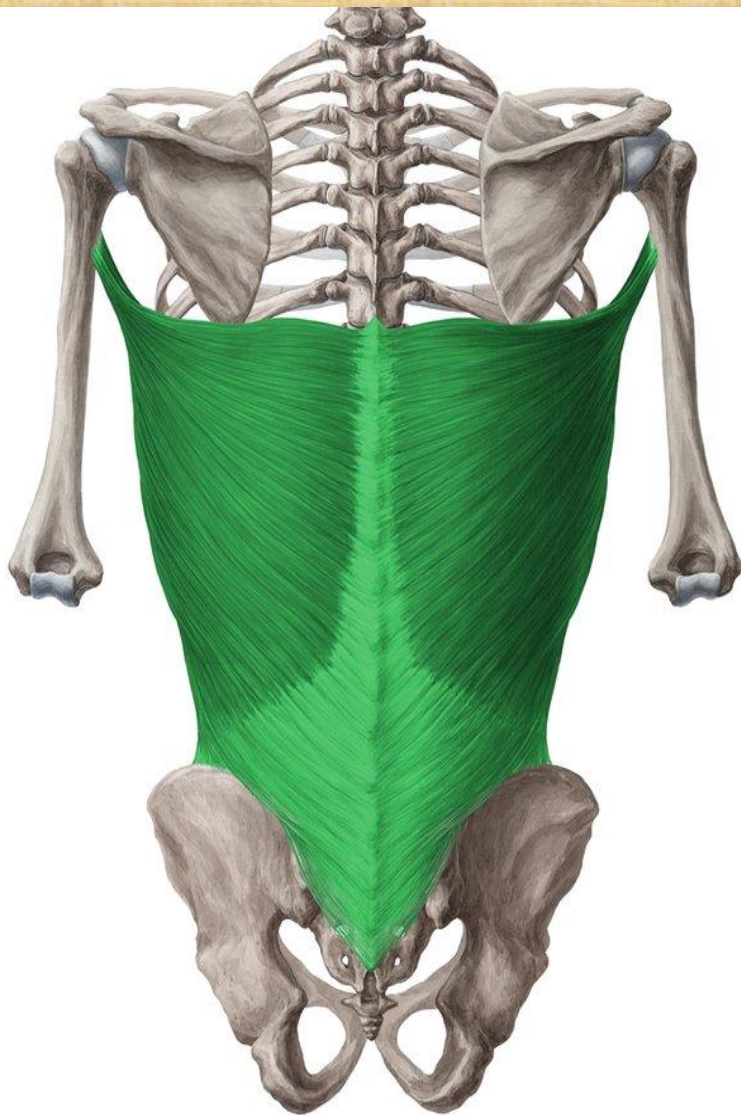
1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостъовий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

Верхній задній зубчастий м'яз — (лежить під ромбоподібним)

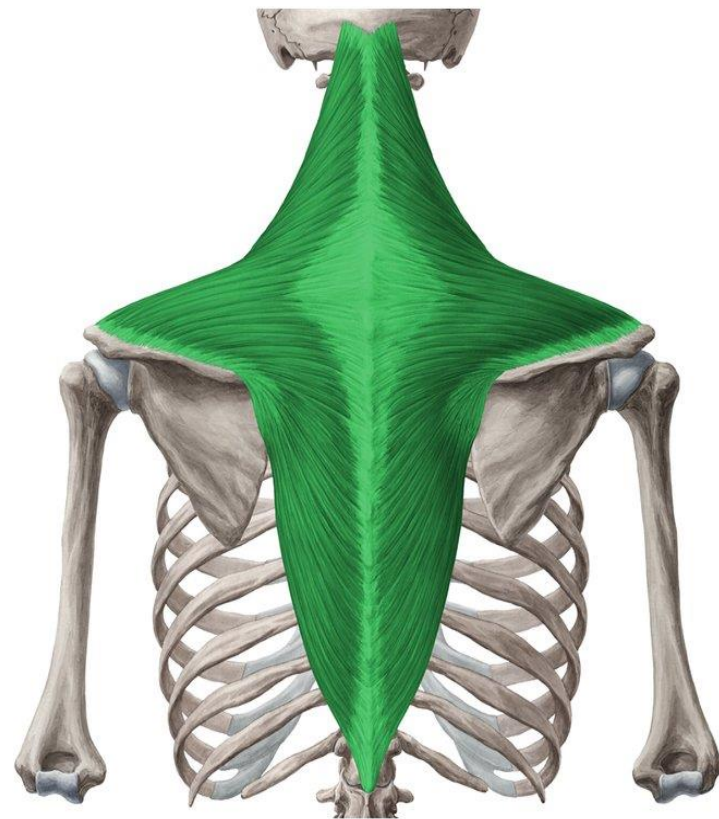
починається від остистих відростків 2-х шийних і 2-х верхніх грудних хребців,
прикріплюється до II-V ребер.

Функція: піднімає ребра при вдиху.

М'язи спини

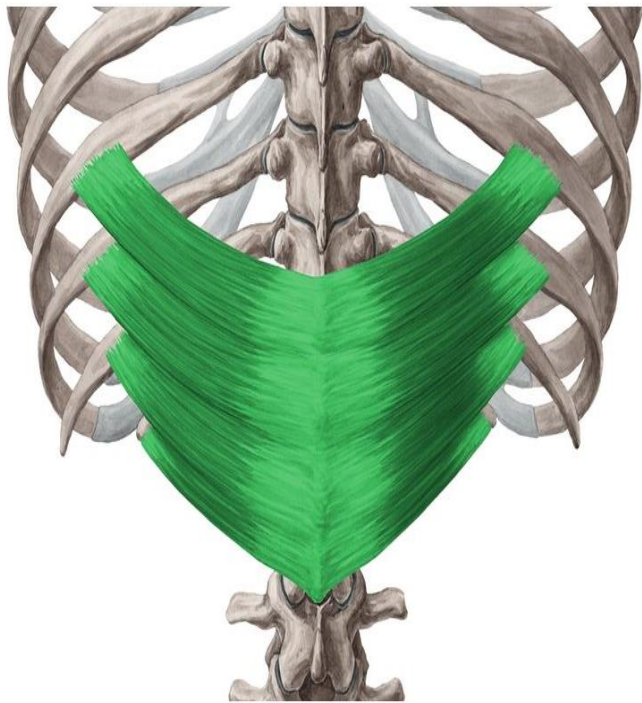

Найширший м'яз спини рухає верхню кінцівку

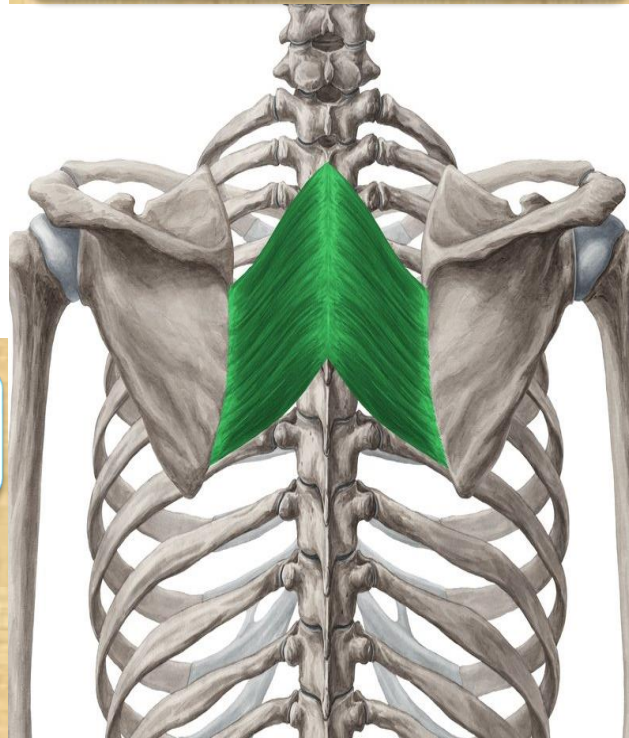

Трапецієподібний м'яз рухає лопатку

М'язи спини

Великий ромбоподібний м'яз наближає лопатку до хребта

Нижній зубчастий м'яз опускає частину ребер

М'яз – випрямляч хребта розгинає хребет і нахиляє його вбік

ГЛИБОКІ М'ЯЗИ

М'яз-випрямляч хребта (musculus erector spinae).

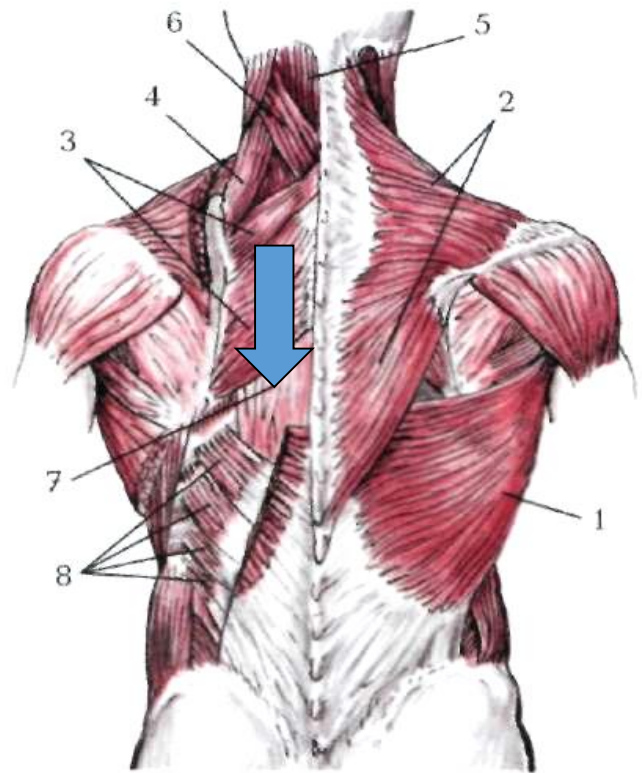
Починається від крижової кістки і гребеня клубової та остистих відростків поперекових хребців, на рівні 12-го ребра ділиться на три м'язи:

а) **клубово-реберний** — тягнеться вздовж грудної клітки і **прикріплюється** пучками до кожного ребра;

б) **найдовший спини** — **прикріплюється** до соскоподібного відростка скроневої кістки;

в) **остистий м'яз** — окремими пучками **прикріплюється** до остистих відростків вільних хребців і закінчується на верхній вийній лінії потиличної кістки.

Функція: розгинає тулуб. При односторонньому скороченні нахилає тулуб вбік.

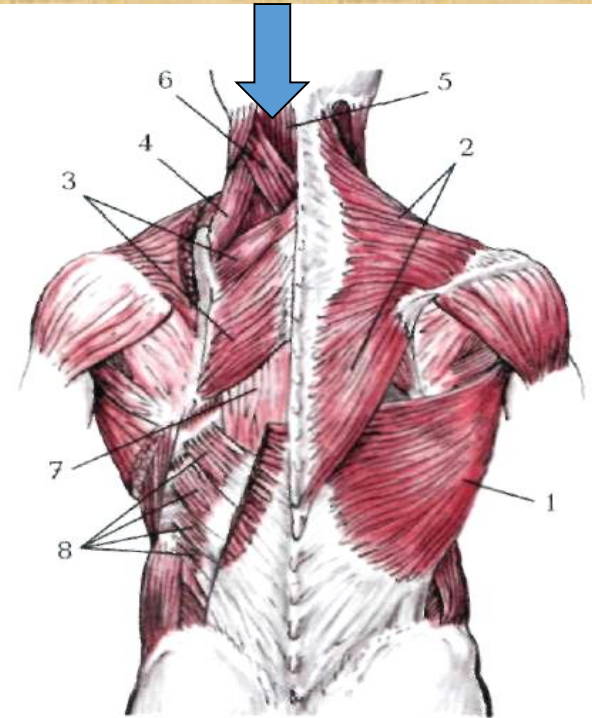
Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостистий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

Остьово-поперечні м'язи (musculi spinotransversales)

Поперечно-остистий м'яз —
лежить під випрямлячем тулуба.
Складається з коротких пучків,
що **починаються** від поперечних
відростків нижніх хребців і
прикріплюються до остистих
відростків верхніх хребців.

Функція: розгинає тулуб. При
односторонньому скороченні
нагинає тулуб в бік, скручує.

Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостистий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

Ремінний м'яз (m. splenius) голови та шиї

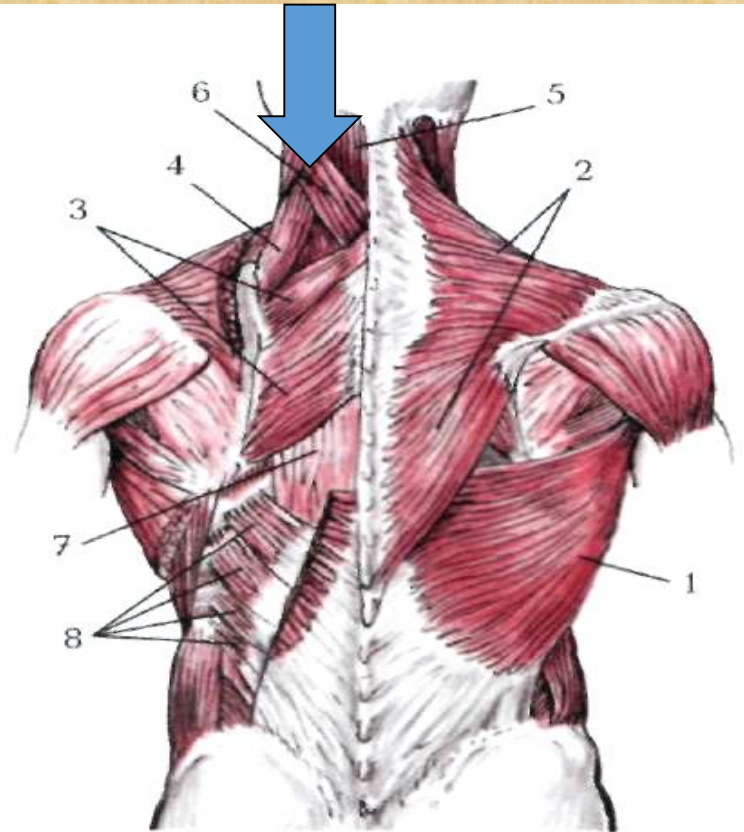
Ремінні м'язи голови та шиї:

а) міжпоперечні м'язи — лежать між поперечними відростками.

Функція: розгинають тулуб. При односторонньому скороченні нахиляють тулуб вбік.

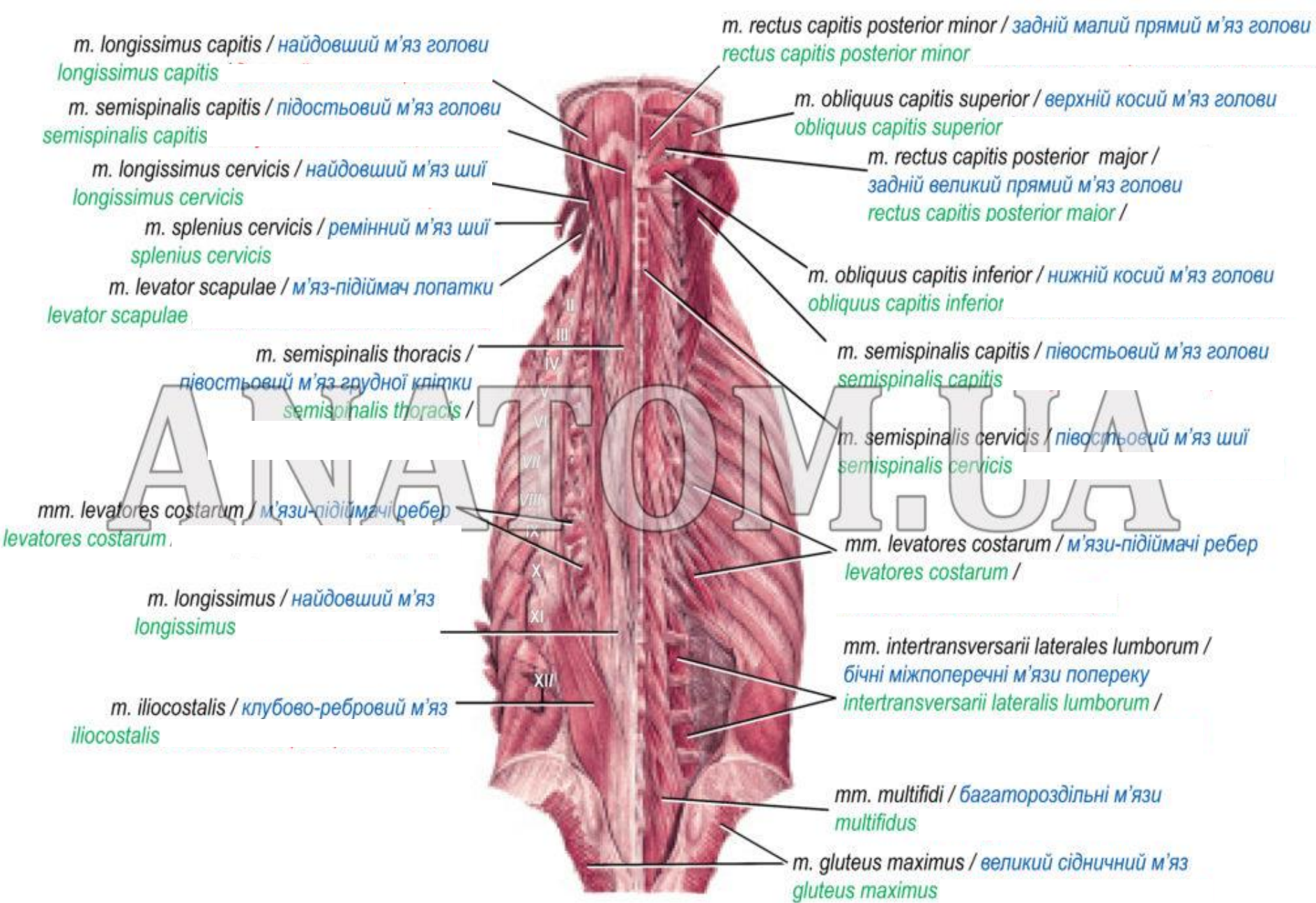
б) міжостисті м'язи — лежать між остистими відростками.

Функція: розгинають тулуб.

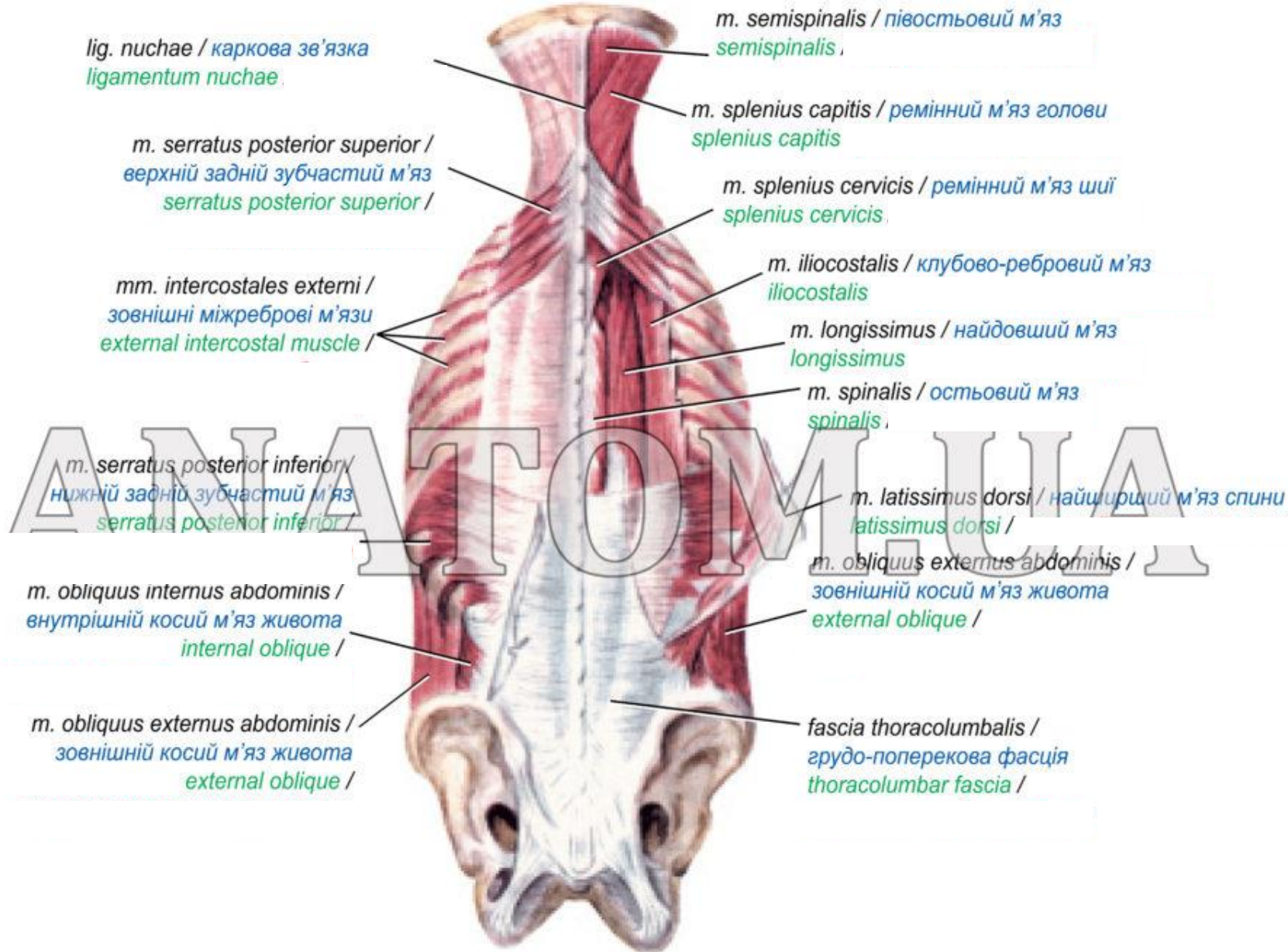

Мал. 89. М'язи спини, вигляд ззаду:

1 — найширший м'яз спини; 2 — трапецієподібний м'яз; 3 — великий та малий ромбоподібні м'язи; 4 — м'яз — підіймач лопатки; 5 — півостистий м'яз голови; 6 — ремінний м'яз голови; 7 — м'яз — випрямляч хребта; 8 — нижній задній зубчастий м'яз

Profundus spinal muscles / Глибокі м'язи спини (справа показаний м'яз-випрямляч хребта, зліва - поперечно-остьові м'язи)

Profundus spinal muscles / Глибокі м'язи спини (зліва м'яз-випрямляч хребта покритий грудо-поперековою фасцією, а справа фасція частково видалена і видно три частини цього м'яза)

пришлунна залоза (glandula parotidea)

шило-під'язиковий м'яз (m. stylohyoideus)

під'язиково-язиковий м'яз (m. hyoglossus)

ремінний м'яз голови (m. splenius capitis)

м'яз-підіймач лопатки (m. levator scapulae)

передній драбинчастий м'яз (m. scalenus anterior)

середній драбинчастий м'яз (m. scalenus medius)

задній драбинчастий м'яз (m. scalenus posterior)

лопатково-під'язиковий м'яз (нижнє черевице),
m. omohyoideus (venter inferior)

шило-під'язиковий м'яз (m. stylohyoideus)

двочеревицевий м'яз (заднє черевице),
m. digastricus (venter posterior)

щелепно-під'язиковий м'яз
(m. mylohyoideus)

двочеревицевий м'яз (переднє черевице),
m. digastricus (venter anterior)

під'язикова кістка (os hyoideum)

щито-під'язиковий м'яз (m. thyrohyoideus)

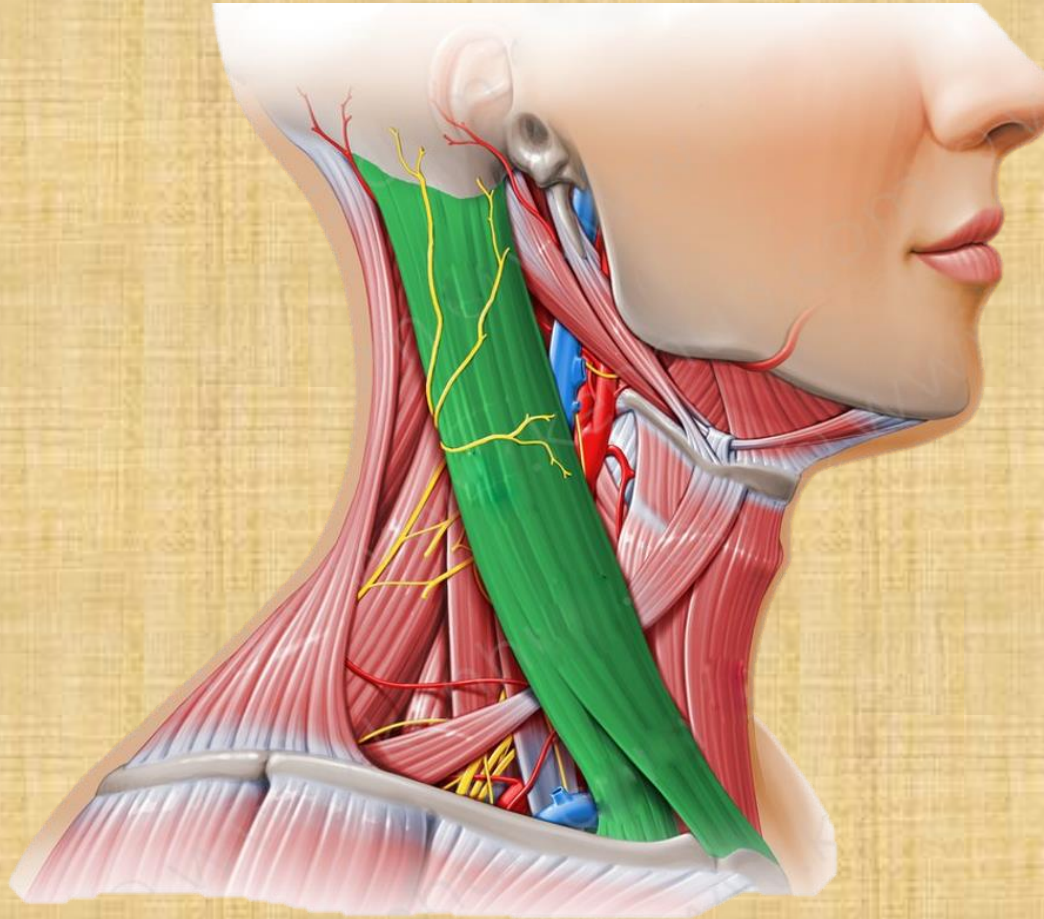
лопатково-під'язиковий м'яз (верхнє черевице),
m. omohyoideus (venter superior)

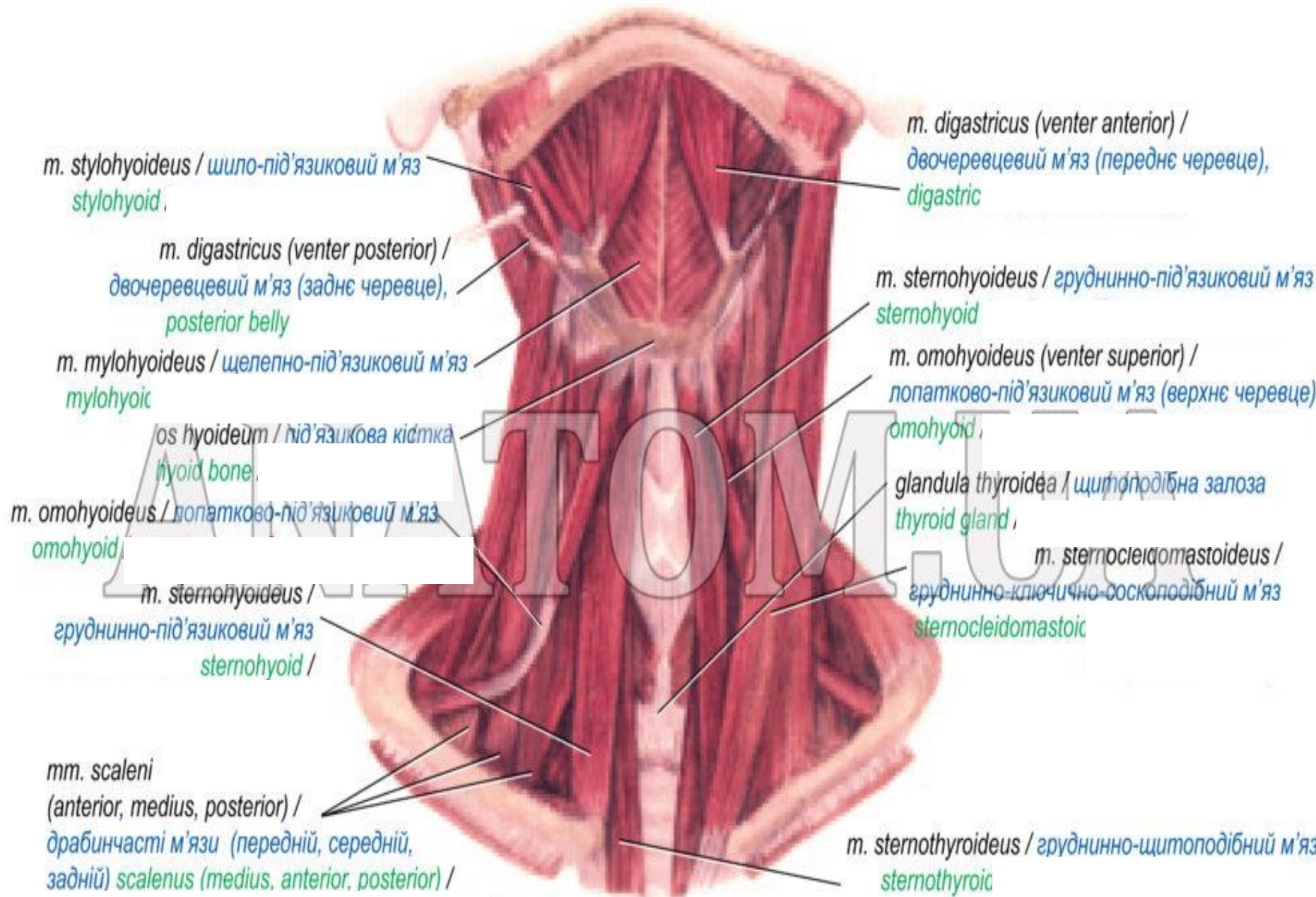
груднично-під'язиковий м'яз
(m. sternohyoideus)

груднично-ключично-соскоподібний
м'яз (m. sternocleidomastoideus)

Найбільшим є
грудинно-ключично-
сосковий м'яз, який
згинає голову вбік і
повертає в
протилежний напрямок

Muscle of neck / М'язи шиї (вигляд спереду)

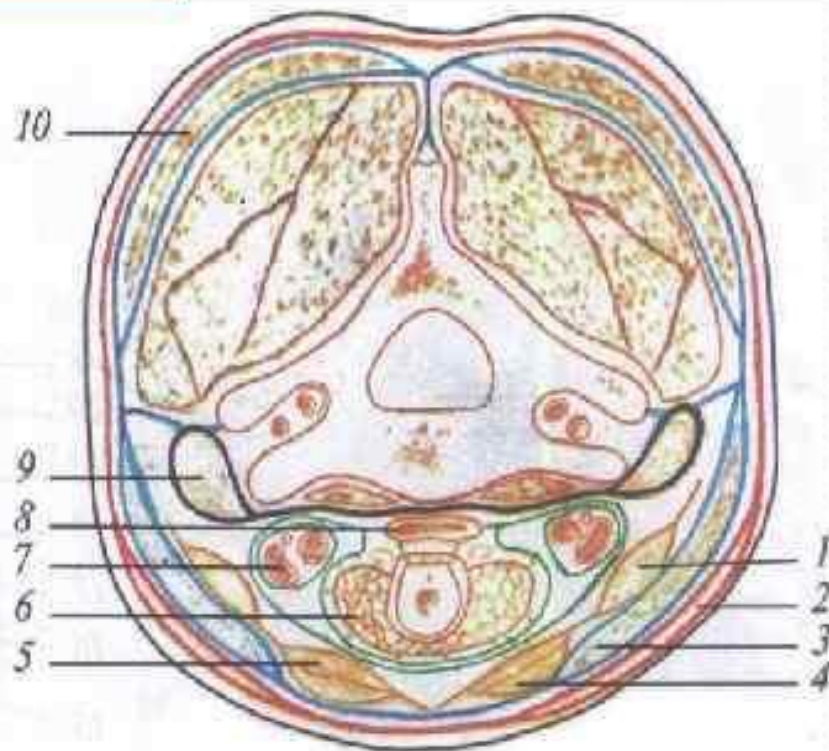
Фасції шиї

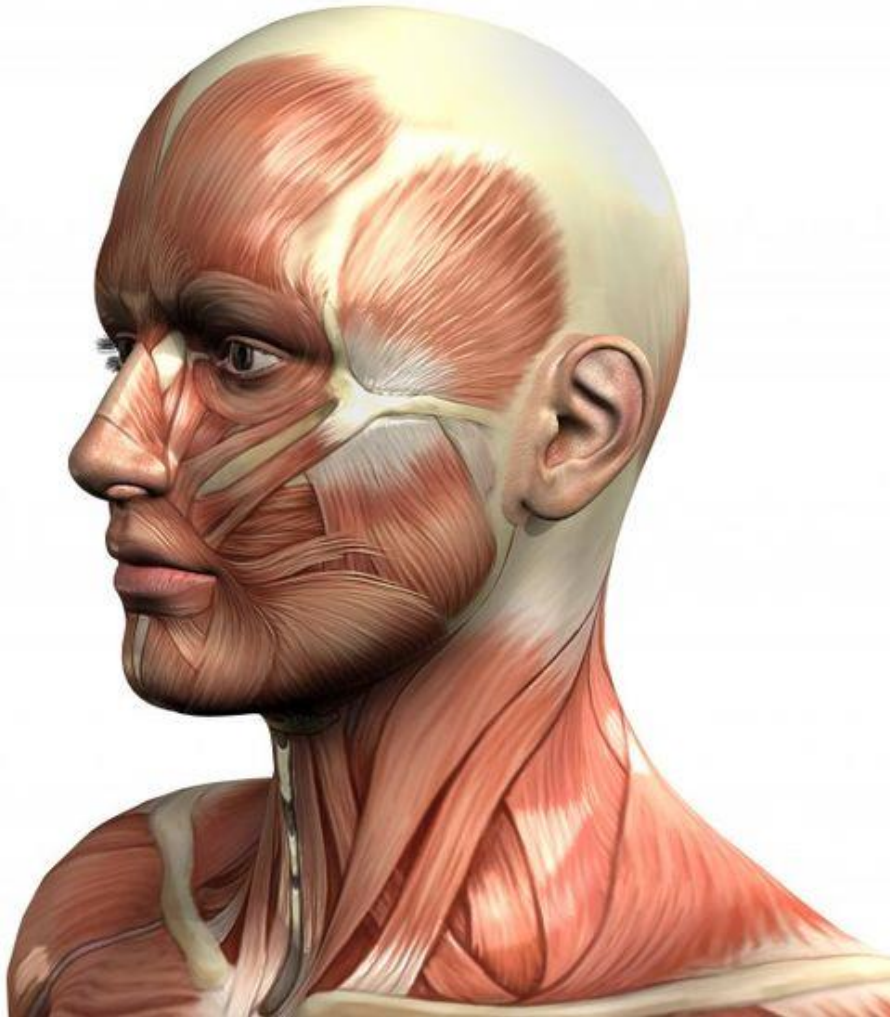
Назва фасції за Шевкуненко	Що утворює
Перша, fascia superficialis	- футляр m. platysma
Друга, lamina superficialis fasciae colli propriae	- футляри m. sternocleidomastoideus, m. trapezius, - футляр підщелепної слинної залози, - міжапоневротичний надгрудинний простір
Третя lamina profunda fasciae colli propriae	-футляри mm. sternohyoidei, sternothyroidei, thyrohyoidei, omohyoidei
Четверта, fascia endoservicalis: a) lamina parietalis b) lamina visceralis	- Піхва основного судинно-нервового пучка шиї (a. carotis communis, v. jugularis interna, n. Vagus), - капсулу щитовидної залози, - фасціальні капсули органів шиї
П'ята, fascia prevertebralis	- футляри mm. longus colli, longus capitis, scaleni anterior, medius et posterior, levator scapulae - піхва plexus brachialis, a. et v. subclaviae nf][uskjr

Фасції шиї

Мал. Схема фасцій шиї за В.М. Шовкуненком (поперечний розріз):

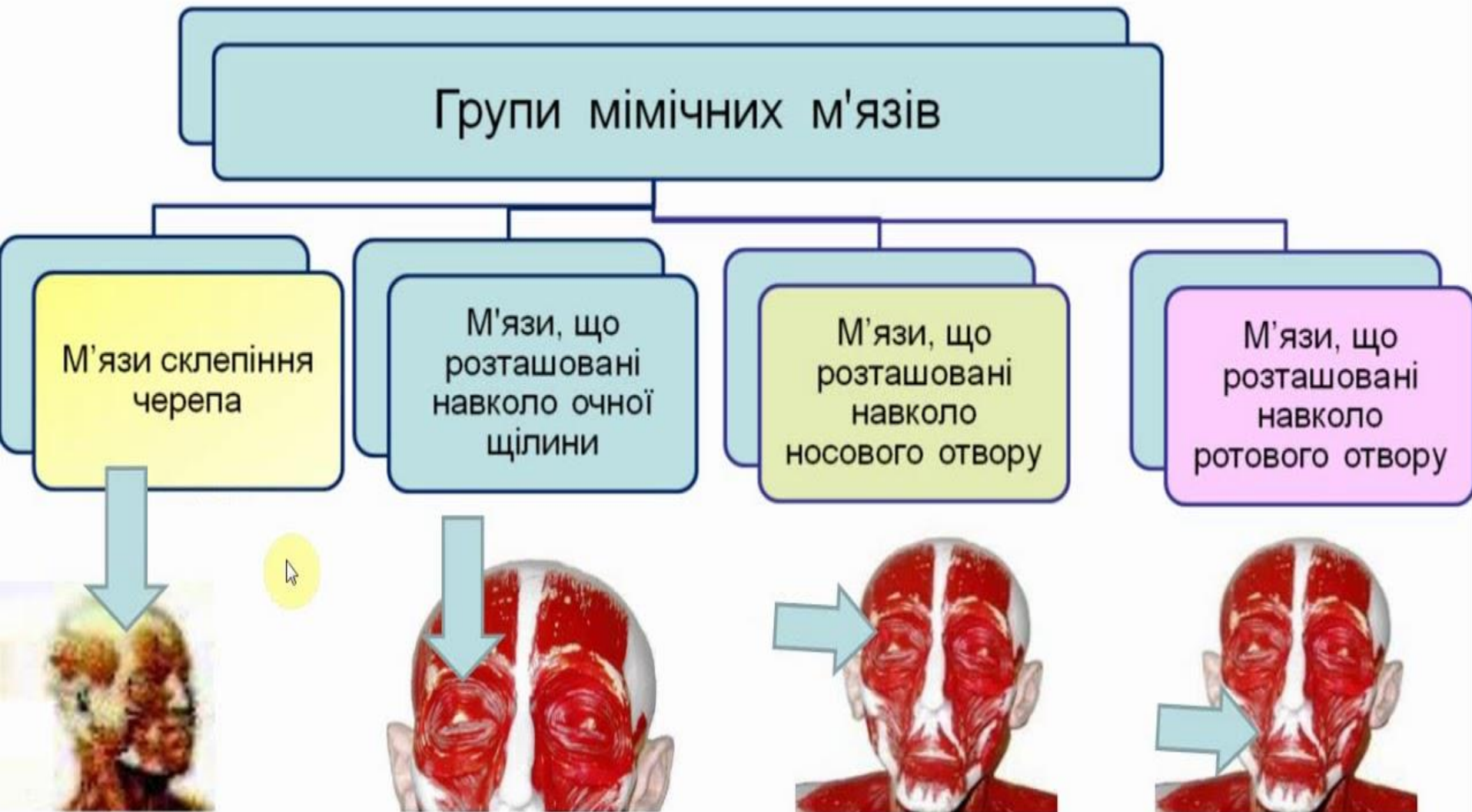
1 — лопатково-під'язиковий м'яз; 2 — підшкірний м'яз; 3 — груднинно-ключично-соскоподібний м'яз; 4 — груднинно-під'язиковий м'яз; 5 — груднинно-щитоподібний м'яз; 6 — щитоподібна залоза; 7 — загальна сонна артерія, внутрішня яремна вена, блукаючий нерв; 8 — стравохід; 9 — середній драбинчастий м'яз; 10 — трапецієподібний м'яз. Лінія, позначена червоним кольором, — поверхнева фасція, синім — власна фасція, жовтим — лопатково-ключична фасція, зеленим — внутрішньощийна фасція, коричневим — передхребтова фасція

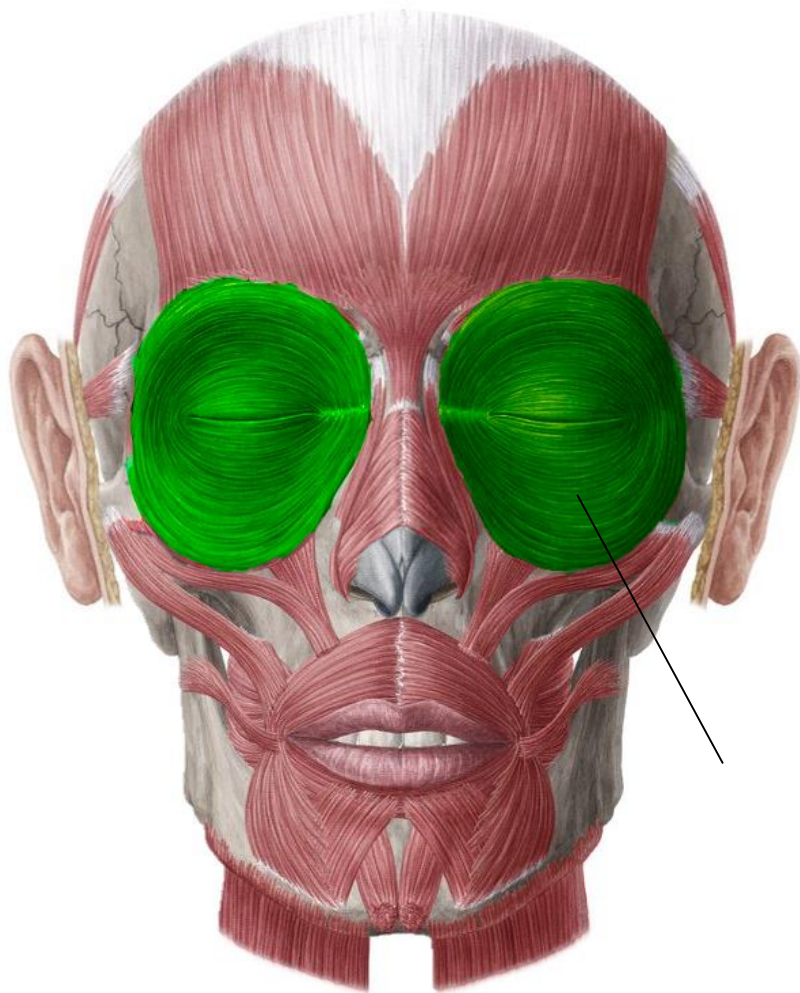

М'язи
ГОЛОВИ
ПОДІЛЯЮТЬСЯ
НА МІМІЧНІ
ТА ЖУВАЛЬНІ

- У зв'язку із особливостями прикріплення м'язів (один кінець до шкіри, а другий до кісток, або обидва кінці до шкіри), при скороченні м'язів рухається шкіра – виникає певний вираз обличчя – міміка.

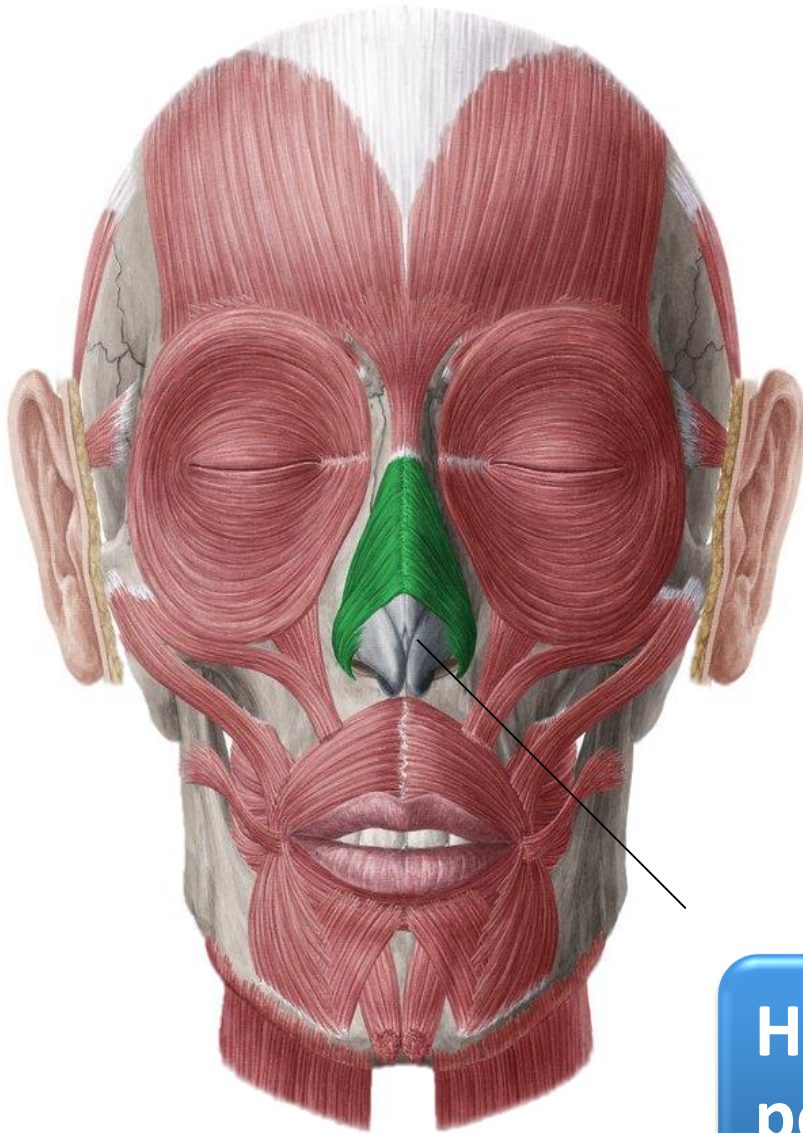
М'язи голови

Мімічні м'язи
одним кінцем кріпляться
до кістки, а іншим
вплітаються у шкіру.

Мімічні м'язи формують
вираз емоцій

Коловий м'яз ока
примружує очі і
стуляє повіки

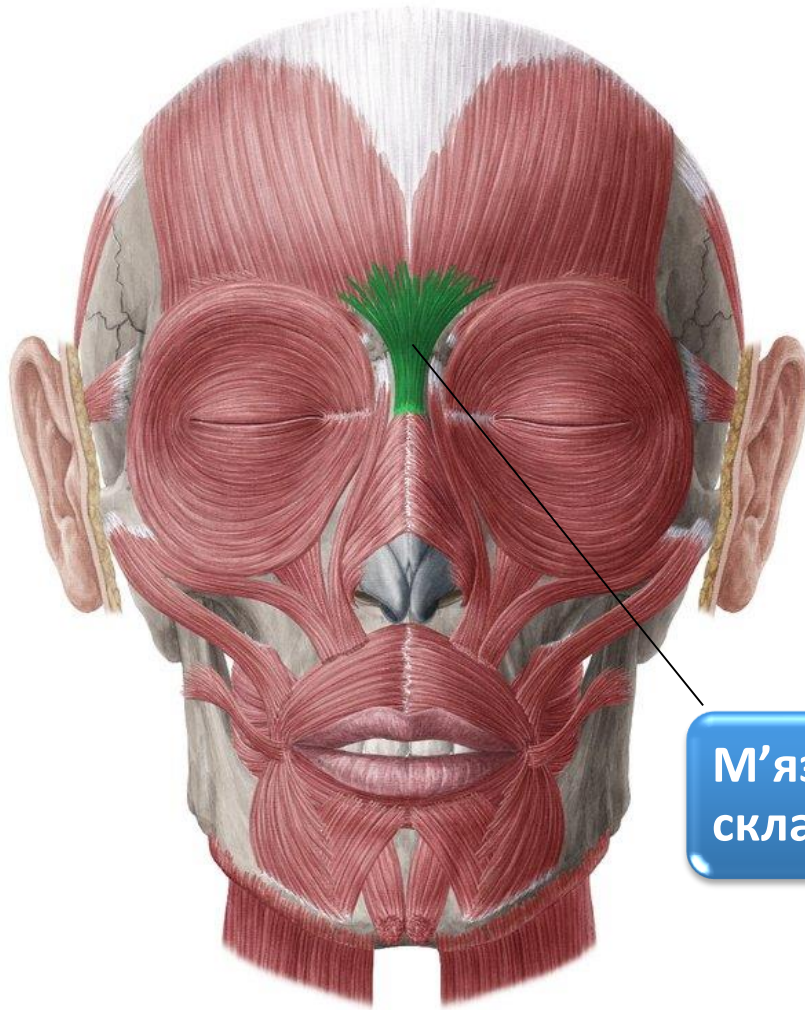

Мімічні м'язи

одним кінцем кріпляться до кістки, а іншим вплітаються у шкіру.

Мімічні м'язи формують вираз емоцій

Носовий м'яз звужує і розширює ніздрі

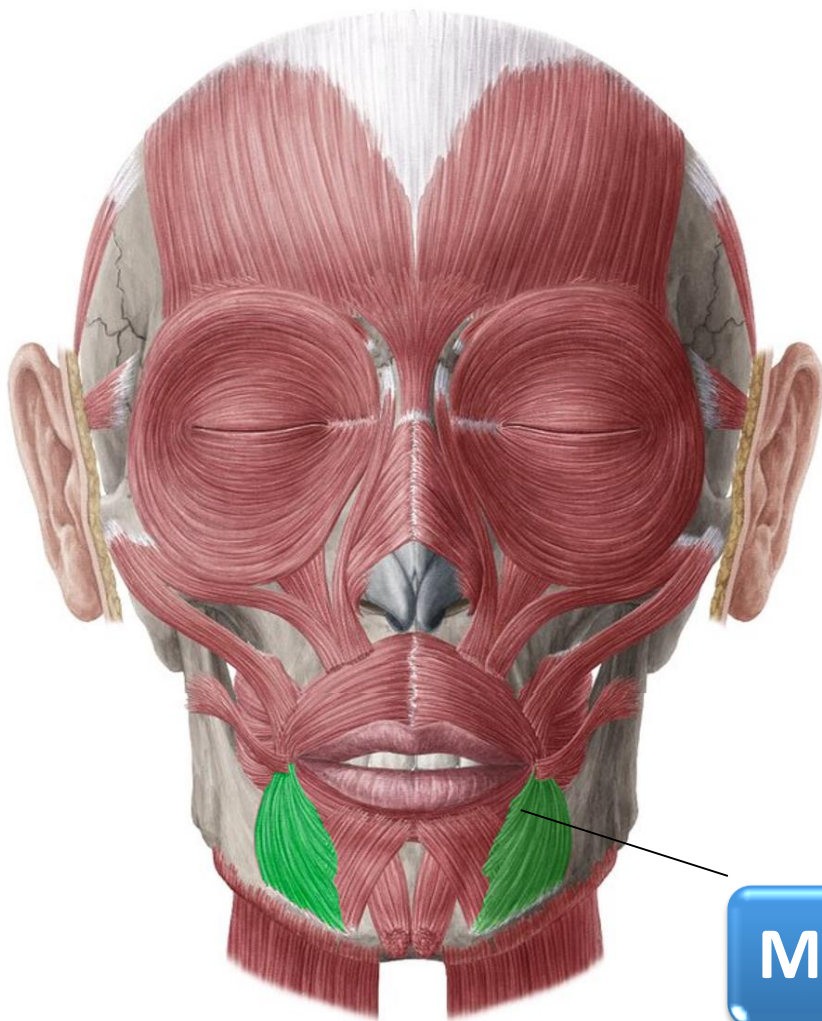
Мімічні м'язи
одним кінцем
кріпляться до кістки,
а іншим вплітаються
у шкіру.

Мімічні м'язи
формують вираз
емоцій

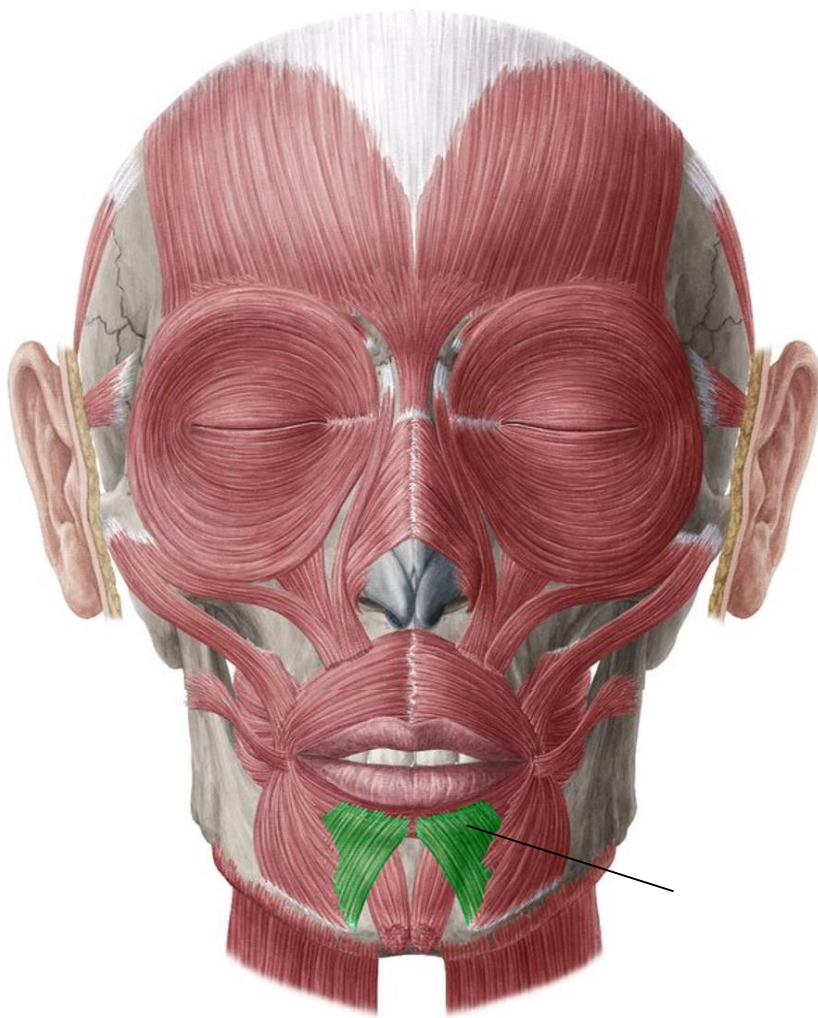
М'яз гордіїв утворює поперечні
складки на перенісці

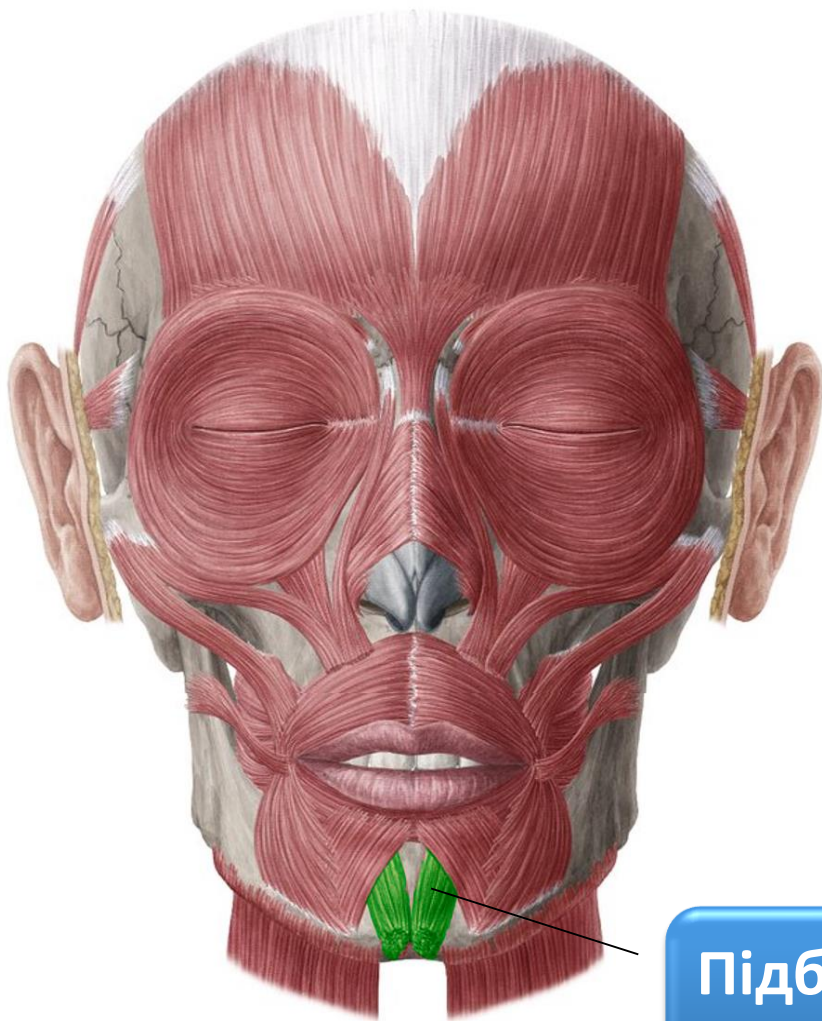
Коловий м'яз рота стуляє рот і
робить губи «трубочкою»

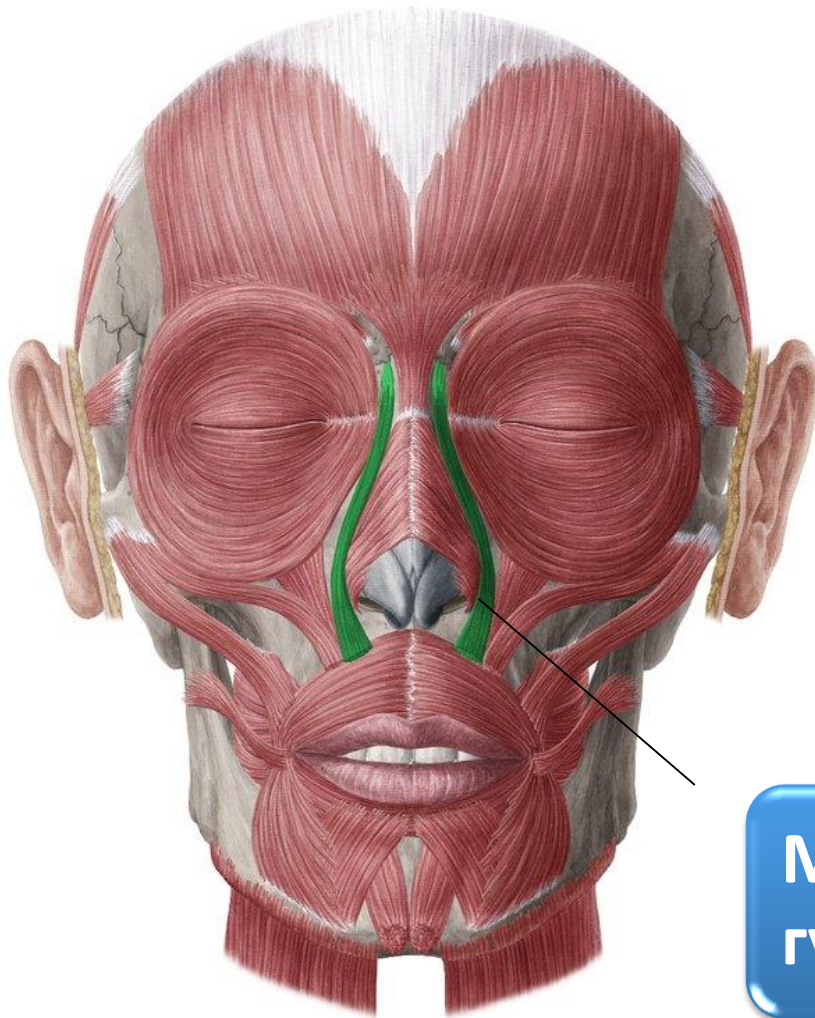
М'яз, що опускає кут рота

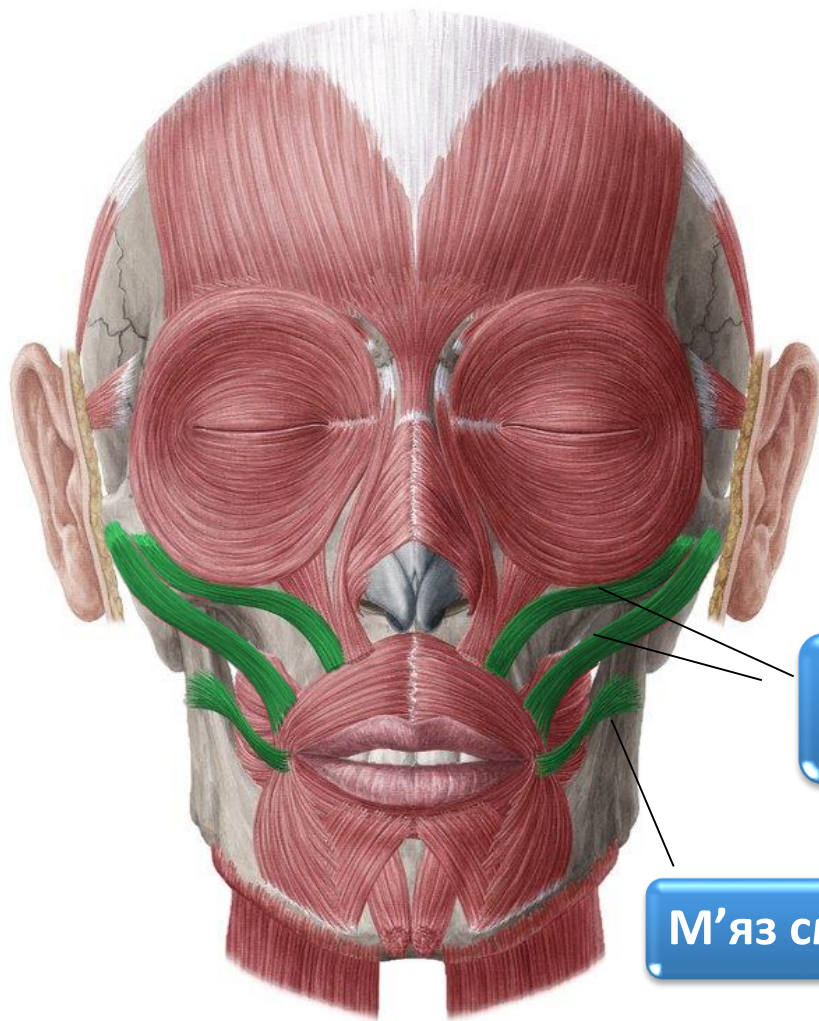
М'яз, що опускає
нижню губу

Підборідний м'яз піднімає
нижню губу

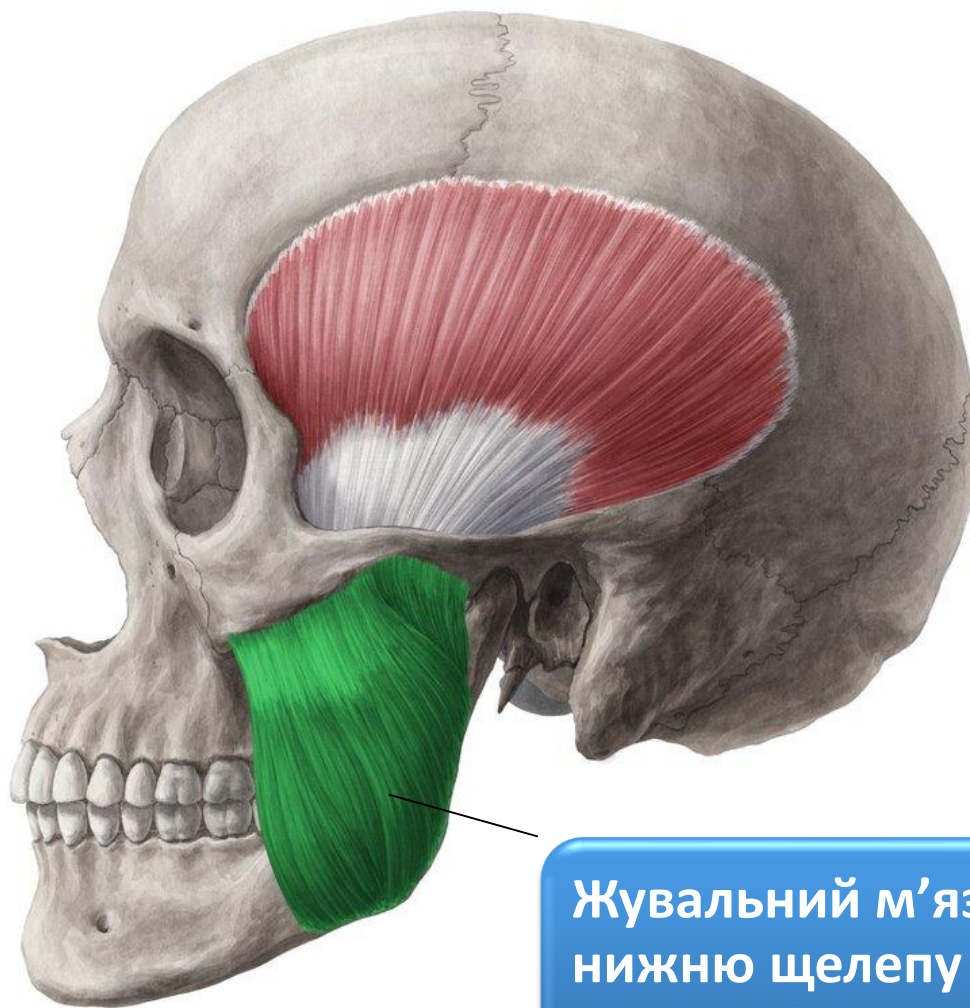
М'яз, що піднімає верхню
губу

Виличні
м'язи

тягнуть кут
рота

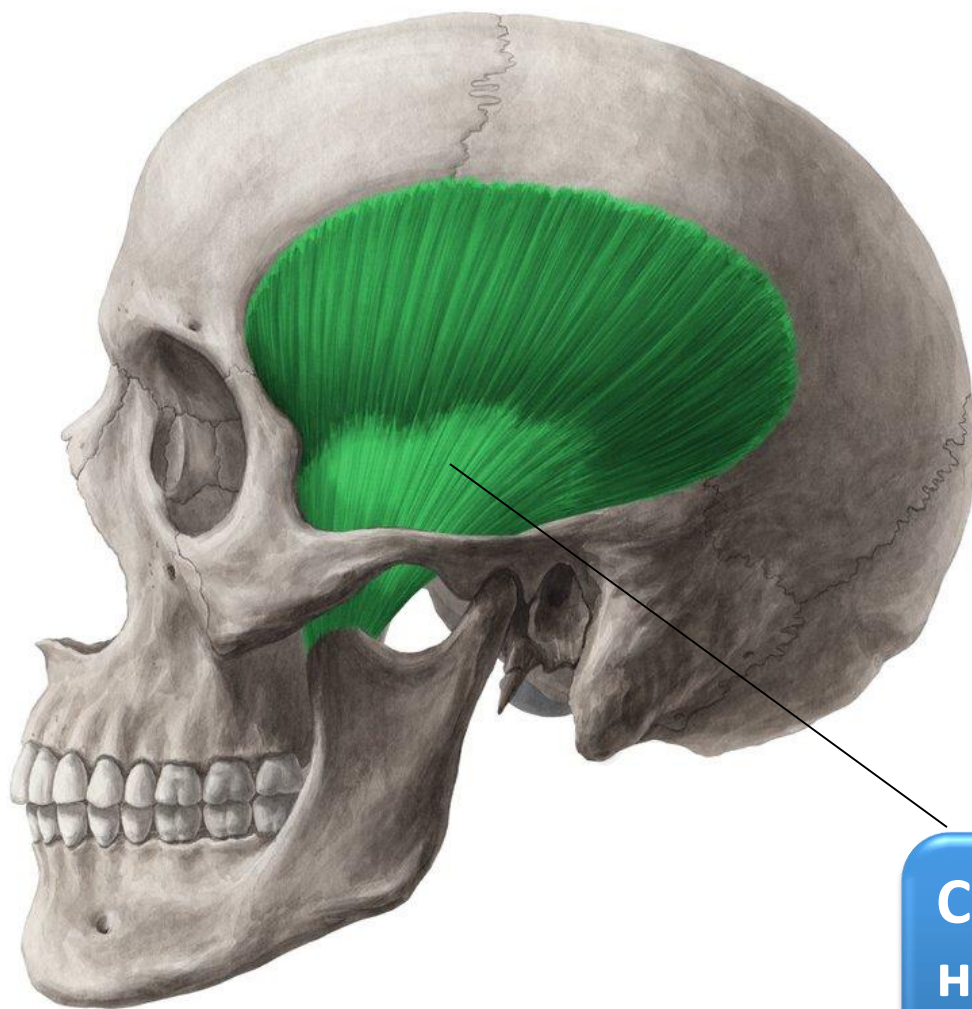
М'яз сміху

Жувальні м'язи
обом кінцями кріпляться
до кісток черепа.

Жувальні м'язи
обумовлюють рухи
скронево-
нижньощелепного суглоба і
забезпечують жування,
ковтання, вимову

Жувальний м'яз підіймає
нижню щелепу і трохи
висуває її вперед

Скроневий м'яз підіймає
нижню щелепу і трохи
відтягує її назад